

T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ORMANCILIK VE ÇEVRE BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

ORMAN KÖYLÜLERİNİN ORMANCILIK MEVZUATI FARKINDALIĞINA
İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME: TORUL VE KÜRTÜN ORMAN İŞLETME
MÜDÜRLÜKLERİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS

Musa GÜMÜŞ

NİSAN-2025
GÜMÜŞHANE

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

ORMANCILIK VE ÇEVRE BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ORMAN KÖYLÜLERİNİN ORMANCILIK MEVZUATI FARKINDALIĞINA
İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME: TORUL VE KÜRTÜN ORMAN İŞLETME
MÜDÜRLÜKLERİ ÖRNEĞİ**

**AN EVALUATION OF FOREST VILLAGERS' AWARENESS OF FORESTRY
LEGISLATION: THE EXAMPLE OF TORUL AND KÜRTÜN FOREST
MANAGEMENT DIRECTORATES**

YÜKSEK LİSANS

Musa GÜMÜŞ

**NİSAN-2025
GÜMÜŞHANE**

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

ORMANCILIK VE ÇEVRE BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ORMAN KÖYLÜLERİNİN ORMANCILIK MEVZUATI FARKINDALIĞINA
İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME: TORUL VE KÜRTÜN ORMAN İŞLETME
MÜDÜRLÜKLERİ ÖRNEĞİ**

**AN EVALUATION OF FOREST VILLAGERS' AWARENESS OF FORESTRY
LEGISLATION: THE EXAMPLE OF TORUL AND KÜRTÜN FOREST
MANAGEMENT DIRECTORATES**

YÜKSEK LİSANS

Musa GÜMÜŞ

Danışman: Doç. Dr. Osman KOMUT

**NİSAN-2025
GÜMÜŞHANE**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamış olduğum “**Orman Köylülerinin Ormancılık Mevzuatı Farkındalığına İlişkin Bir Değerlendirme: Torul ve Kürtün Orman İşletme Müdürlükleri Örneği**” isimli bu tezimin, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, alıntı yaptığım tüm çalışmaları kaynakçada belirttiğimi ve Gümüşhane Üniversitesi’nin lisanslı kullanıcısı olduğu intihal yazılım programı ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nün belirlediği kıstaslara uygun olarak raporladığımı taahhüt ederim. Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

17/04/2025

.....
Musa GÜMÜŞ

TEŞEKKÜR

Çalışmalarında çok değerli bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen değerli hocam; Doç. Dr. Osman KOMUT'a

Arazi çalışmalarında beni yalnız bırakmayan eşime teşekkür ediyorum.

Musa GÜMÜŞ
GÜMÜŞHANE – 2025

ÖZET

Bu araştırmada, orman köylülerinin orman suçları, ormanların korunması ve orman köylüsünün ormanlardan faydalanmalarına ilişkin mevzuat hükümleri hakkındaki farkındalığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü Torul ve Kürtün Orman İşletme Müdürlükleri sorumluluk sahasında yer alan orman köylerinde gerçekleştirilecek şekilde planlanmıştır. Çalışmada, Torul ilçesine bağlı 17 köyde 66 katılımcı, Kürtün ilçesine bağlı 27 köyde 111 katılımcı olmak üzere toplam 177 katılımcıya yüz yüze görüşme esasına dayalı anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracında yer alan araştırma ölçeğinde önermeler 5'li likert ölçeğine göre tasarlanmıştır. Araştırmanın sonuçları, katılımcıların orman suçları ve ormandan faydalanma hususunda yeterli bilgi ve farkındalık düzeyinde bulunmadığını göstermiştir. Orman suçlarının en önemli türleri olarak orman yakma, kaçakçılık ve ağaç kesme öne çıkmıştır. Katılımcılar, ormanlardan faydalanmada geçim kaygısıyla yapılan eylemleri kabul edebilir bulurken, orman köylüsünün ormanlardan uzak tutulması gerektiği fikrine katılmamışlardır. Diğer yandan, mülkiyet değişiminin ormanların korunmasına olumlu katkı sağlayacağı hususunda görüş birliği olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, katılımcılar orman işletme personeliyle ilişkilerinin çoğunlukla iyi veya normal olduğunu belirtmişlerdir. Ormanların korunması gerekliliği konusundaki görüşler, yaşa göre farklılık göstermektedir; 51-65 yaş arası katılımcılar, orman köylülerinin ormanlardan uzak tutulması gerektiği fikrine daha olumsuz yaklaşırken, 65 yaş üzeri katılımcılar daha olumlu düşüncelere sahiptir. Genel olarak, ormanların korunması ve yönetimi konusunda katılımcılar arasında belirgin görüş farklılıkları ve yaşa dayalı tutum farklılıkları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orman köylüsü, Ormancılık mevzuatı, Orman suçları, Farkındalık

SUMMARY

In this research, it was aimed to determine the awareness of forest villagers about forest crimes, protection of forests and the provisions of the legislation regarding the utilization of forests by forest villagers. The research was planned to be carried out in forest villages located in the area of responsibility of Trabzon Regional Directorate of Forestry Torul and Kürtün Forest Management Directorates. In the study, a total of 177 participants, including 66 participants in 17 villages of Torul district and 111 participants in 27 villages of Kürtün district, were surveyed based on face-to-face interviews. The propositions in the research scale in the data collection tool were shaped according to a 5-point Likert scale. The results of the research showed that the participants did not have sufficient knowledge and awareness about forest crimes and forest utilization. The most important types of forest crimes were forest burning, smuggling and logging. While the participants found the actions taken for livelihood concerns acceptable in forest utilization, they disagreed with the idea that forest villagers should be kept away from forests. On the other hand, there was a consensus that ownership change would contribute positively to the protection of forests. In addition, participants stated that their relations with forest management personnel were mostly good or normal. Views on the need to protect forests differ according to age; respondents between 51-65 years of age were more negative about the idea that forest villagers should be kept away from forests, while respondents over 65 years of age were more positive. In general, significant differences of opinion and age-based attitudinal differences were observed among the participants on the protection and management of forests.

Keywords: Forest crimes, Forest villagers, Forestry legislation, Awareness

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI.....	IV
TEŞEKKÜR.....	V
ÖZET	VI
SUMMARY	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XI
EKLER DİZİNİ.....	XII
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	XIII
1.GİRİŞ	1
2.YAZIN (LİTERATÜR) ÖZETİ.....	6
2.1.Orman, Orman Köyü ve Orman Köylüsü	6
2.2.Orman Türleri.....	9
2.2.1.Mülkiyet ve İdare Bakımından Ormanlar	9
2.2.1.1.Devlet Ormanları.....	9
2.2.1.2.Kamu Tüzel Kişilerine Ait Ormanlar.....	10
2.2.1.3.Özel Ormanlar	10
2.2.2.Vasıf ve Karakter Bakımından Ormanlar	10
2.2.2.1.Muhafaza Ormanları	11
2.2.2.2.Milli Parklar	11
2.2.2.3.İstihsal Ormanları.....	12
2.3.Ormanların Önemi	12
2.4.Orman Suçları	13
2.4.1.Orman Suçlarının Nedenleri	13
2.4.1.1.Ekonomik Nedenler	14
2.4.1.2.Teknik ve İdari Nedenler	14
2.4.1.3.Sosyal ve Kültürel Nedenler	14
2.4.1.4.Hukuki Nedenler	15
2.4.1.5.Psikolojik Nedenler.....	15
2.4.2.Orman Suçlarının Temel Özellikleri.....	16
2.4.3.Orman Suçlarının Tarihsel Gelişimi	16

2.4.4..Orman Kanunlarında Yer Alan Orman Suçları.....	18
2.4.4.1.Ağaç Kesme Suçu	18
2.4.4.2.Hayvan Otlatma Suçu	19
2.4.4.3.Orman Yakma Suçu	20
2.4.4.4..İşgal ve Faydalanma Suçu.....	21
2.4.4.5.Kaçakçılık ve Bulundurma Suçları	22
2.4.4.6.Zati ve Müşterek İhtiyaç Emvali Üzerinde İşlenen Suçlar	22
2.4.5.Orman Suçlarında Hukuki Unsur.....	23
2.4.5.1.Suçun Kanuni Unsuru	23
2.4.5.2.Suçun Maddi Unsuru	24
2.4.5.3.Suçun Manevi Unsuru.....	24
2.4.5.4.Suçların Hukuka Aykırılık Unsuru	24
3.MATERYAL VE METOT	25
4.BULGULAR VE TARTIŞMA	32
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	49
KAYNAKÇA.....	51
EKLER.....	58
ÖZGEÇMİŞ	65

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. KMO and bartlett's test sonuçları	27
Tablo 2. Araştırma verileri için temel bileşen analizi sonuçları	28
Tablo 3.Ölçeğe ilişkin normal dağılım test sonuçları	28
Tablo 4.Ölçeğe ilişkin normal dağılım test sonuçları (basıklık ve çarpıklık)	29
Tablo 5. Ölçekteki önermelerin yeni değişken olarak gruplandırılması	30
Tablo 6. Katılımcıların ormanlara yönelik bazı görüşleri	36
Tablo 7. Katılımcıların ormanlara yönelik bazı görüşleri	37
Tablo 8. Katılımcıların ormanların faydalarına ilişkin öncelik sıralaması	44
Tablo 9. Ölçek Tanımlayıcı İstatistikleri	45
Tablo 10. Cinsiyet değişkenine göre T-Testi sonuçları	47
Tablo 11. Yaş değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları	47
Tablo 12. Yaş değişkenine göre Post-Hoc Testi (Dunnett t 2-sided) sonuçları	48

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. İllere göre orman yoğunluğu haritası.....	7
Şekil 2. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı	32
Şekil 3. Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı	33
Şekil 4. Katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımı	33
Şekil 5. Katılımcıların ikametlerinin ormana göre durumu	34
Şekil 6. Katılımcıların adreslerinde ikamet süreleri.....	35
Şekil 7. Katılımcıların geçimlerinden sorumlu olduğu bireyler.....	35
Şekil 8. Katılımcıların orman suçları ve mevzuata ilişkin bilgi düzeyleri.....	38
Şekil 9. Orman suçlarına ilişkin cezaların caydırıcılıkları	39
Şekil 10. Katılımcılara göre önemli orman suçları	40
Şekil 11. Katılımcılara göre orman suçlarının nedenleri	41
Şekil 12. Mülkiyet değişiminin ormanların korunmasına olumlu katkısına ilişkin görüşler...41	
Şekil 13. Katılımcıların orman işletme personeli ile ilişkilerine yönelik görüşleri	42
Şekil 14. Katılımcıların yakın çevresinin orman suçlarından hüküm giyme durumu.....	43
Şekil 15. Katılımcıların yakınlarının orman suçlarına ilişkin değerlendirmeleri.....	43
Şekil 16. Ölçek ortalama puan dağılımı	46

EKLER DİZİNİ

Ek 1. Ceza Davaları İstatistik Cetveli	58
Ek 2. En Çok İşlenen Orman Suçları	60
Ek 3. Tezde Kullanılan Anket Soruları	62

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

FAO	: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
HAGB	: Hükümün Açıklanmasının Geriye Bırakılması
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
SOY	: Sürdürülebilir Orman Yönetimi
UNFCCC	: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

1. GİRİŞ

Ormanlar, okyanuslardan sonra en büyük karbon depolarını içerir, dünyadaki karasal biyoçeşitliliğin yüzde 80'ine yaşam alanı sağlar, sayısız türe barınak sağlar, 300 milyon kişiye ev sahipliği yapar ve 1,6 milyar insanın geçimini sağlar ve daha da önemlisi iklim istikrarı için hayati önem taşır (Ranjan, 2018). Bu nedenle, ormanların bölgelerin ve ülkelerin sürdürülebilirliğine önemli düzeyde sosyal, ekonomik ve çevresel katkıları vardır. İnsanlar ve ormanlar arasındaki ilişki, toplumların gelişimi için her zaman önemli bir husus olmuştur (Güloğlu, 2010).

Sürdürülebilir Orman Yönetimi (SOY), tüm ormanların içsel ve ekonomik değerini içerir; bunlar ormanların sosyal, çevresel, kültürel ve manevi değerini içerir (Mourao ve Martinho, 2019). SOY ile ilgili hususlar, sosyal ve politik müteşebbisler ile birlikte bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde sürekli gelişim ve değişim göstermektedir (Hakverdi, 2020). Diğer yandan, dünya geneli için tüm toplumların ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan sağlıklı bir yapı oluşturabilmeleri, mevcut orman varlığının sağlığına ve kaynak geliştirebilme potansiyellerinin sürdürülebilirliğine bağlıdır (Skalar, 2014). Toplum olarak herkes orman kaynaklarından mal ve/veya hizmet sağlama yönüyle fayda sağlamaktadır (Deniz, 2020). Bununla birlikte, ormanlar sıklıkla, bazıları doğal oluşumlardan (hastalıklar, zararlılar) ve diğerleri insan faaliyetlerinden olmak üzere çeşitli baskılara maruz kalmaktadır (Mourao ve Martinho, 2019).

G8, Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Uluslararası Tropikal Kereste Örgütü ve Birleşmiş Milletler Orman Forumu dâhil olmak üzere birçok uluslararası forum aracılığıyla, dünya çapında orman suçlarının boyutuna ilişkin endişeler son yıllarda önemli ölçüde artmıştır. Geçtiğimiz on yıllar, genel küresel orman yönetişiminde de büyük değişiklikler göstermiştir. Bu değişikliklerden biri, ormansızlaşmayla mücadele ve koruma ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına artan bir odaklanmadır (Van Heeswijk ve Turnhout, 2013). Orman yönetiminin yaygın başarısızlığı -yasadışı ağaç kesme, yasa dışı ticaret ve kaçak avlanma ve orman yetkilileri ile hükümetlerin yolsuzluğu ile karakterize edilen- sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, adil kalkınmayı ve çevre korumayı doğrudan baltalamaktadır.

Dünya Bankası, ormanlardaki yasadışı faaliyetlerden kaynaklanan küresel yıllık kayıpların piyasa değerinin 10 milyar doların üzerinde olduğunu tahmin etmektedir. Dünyanın farklı yerlerinde farklı orman yetki devri süreçlerini anlamak faydalıdır.

Yasaya göre, devletler bunlar üzerinde sıkı kontrol uygulamakta ve bununla birlikte, uygulamada, insan kaynaklı tehditler orman yönetişimini, yasa uygulamalarını ve sürdürülebilir yönetimi baltalamaya devam etmektedir (Simpson vd., 2012). Bunlar, bir araya geldiklerinde, gelecek nesiller için dünya ormanlarını korumanın temeli olabilecek unsurlardır.

Yerel halk, ulusal ormanlar ve ormancılıkla ilgili herhangi bir konuda önemli bir paydaş grubudur (Ulusoy vd., 2014). İnsan kaynaklı tehditler, orman yönetişimini, yasa uygulamalarını ve sürdürülebilir yönetimi baltalamaya devam etmektedir. Koruma, büyük ölçüde insanların kurallara ve yasalara bağlılığına bağlıdır. Ancak uyumsuzluk had safhadadır. Farklı topluluklar arasındaki uyumluluğu veya uyumsuzluğu anlamak ve yönetmek, etkili korumayı sağlamak için anahtardır. Yine de önemli kavramlar ve araçlar geniş bir literatür dizisine dağılmıştır. Orman kaynaklarının kullanımıyla ilgili anlaşmazlıklar tüm dünyada yaygındır ve sözlü savaşımlardan ciddi şiddet eylemlerine kadar değişebilir. Kanunların kapsamlı analizleri ve orman suçlarını ele almak için kanunların kullanımı eksiktir (Arias, 2015). Araştırma mevcut olduğunda, yasadışı ağaç kesmeye, özellikle de önleme üzerine değil, yalnızca kapsamına ve etkilerine odaklanma eğilimindedir.

Gerçek iyileştirmeler ancak daha iyi yönetişimle gerçekleşebilir ki bu da etkili uygulama olmadan imkânsızdır. Orman yasalarının daha iyi uygulanması, ormanların insanların ve çevrenin ihtiyaçlarını karşılamasına daha çok yardımcı olacaktır. İnsanlar her zaman ormanların içinde ve yanında yaşamışlar ve ormanlardan nasıl yararlanacaklarını bilmişlerdir. Ormanlardan elde edilen gelir, bazen birincil gelir kaynağı olmasa da çoğu zaman düşük gelirli aileler ve topluluklar için önemli bir güvenlik ağıdır. Ancak, halkın orman kullanımı algısı ile orman suçları arasındaki bağlantı tam olarak anlaşılamamıştır. Ormanla ilgili çatışmalar, bir kaybet-kaybet durumu ve yönetişim başarısızlığının bir tezahürü olarak tanımlanabilir ve ormanlara verilen zarar, ormanın kendisinin kamuoyu algısından ayrılmaz, biri doğrudan diğerine yol açar (Calvín vd., 2018).

Halkın algısı destek ve karşıtlık olmak üzere temel olarak iki kategoriye ayrılır. Karmaşık biyofiziksel ve sosyo-ekonomik faktörler üzerinde işleyen dinamik bir süreçtir. Artan çıkar çatışması ile birlikte, SOY stratejilerinin başarısı, halkın orman yasalarını kabul etmesi ve bunlara uymasındaki değişikliğe bağlıdır. Halkın bu tür etkileşimlerle ilgili geçmiş ve şimdiki deneyimleri gelecekteki etkileşimleri de etkileyebilir (Hemström vd., 2014). Algılar farklılık gösterir ve halkın söz konusu faaliyetlerden nasıl etkilendiğine göre belirlenir.

Politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasında ve yasa ve yönetmeliklerin etkileneğinde insanların duyguları hayati önem taşır. Halkın ormanlara ilişkin algılarının daha iyi anlaşılması, daha iyi SOY'a katkı sağlayabilir. Bu bilgi önemlidir, çünkü bunların yararları ve maliyetleri, kentsel alanlardaki ve hükümet rollerindekinden farklı ağırlıktadır (Hammond, 2019). Bu çalışma, gelişmekte olan bir ülke olan Türkiye bağlamında orman köylüsünün orman suçları algısı ve dava süreçlerine yönelik araştırma bilgilerini sunmaktadır.

Türkiye'nin toplam yüzölçümünün %28,6'sından fazlası orman olarak sınıflandırılmaktadır (OGM, 2021). Bununla birlikte, ormancılık sektörü, GSYİH'nın yaklaşık %1'ini oluşturarak ihmal edilebilir bir katkı yapmaktadır. Ormancılık sektörünün GSYH'ye doğrudan katkısı 2014 yılı itibarıyla %0,8'dir. Türkiye'de ormancılık sektörünün 2000 yılından bu yana, çoğunlukla kâğıt hamuru/kâğıt endüstrisi ve kereste endüstrisindeki gelişmeler nedeniyle diğer sektörlerden daha hızlı büyüdüğünü belirtmek de önemlidir. 2023 yılı için Türkiye'nin orman ürünleri ihracatının -gemiler hariç- 14 ila 16 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir (OGM, 2018). Ancak, ormancılık sektörü Türkiye'de ulusal ekonomi politikası için bir öncelik değildir.

Türkiye'de yılda 27-28 milyon m³ /yıl kadar odun hammaddesi tüketilmektedir. Orman alanlarının bugünkü üretim gücü ise 33,6 milyon m³ /yıl civarındadır. Bu miktarın 18-20 milyon m³ /yıl kadarı Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından üretilmektedir (Görücü, Tolunay, Güneş ve Topçu, 2020). Gayri resmi, çoğunlukla yasa dışı olan bu satın alma, çoğunlukla kırsal tüketimle ilgilidir. Orman köylülerinin ülke nüfusu içindeki payı azalırken, toplam nüfus arttı ve orman köylülerinin ve köylülerinin rolü her zamanki gibi etkili olmaktadır. Orman köylüleri nüfusunun genel kırsal alan nüfusuna oranı 1970'lerde %36,30 (7.954.071 kişi) iken, 2018'de bu oran %28,98'e (6.827.500 kişi) düşmüştür (Kalkınma Bakanlığı, 2014). Bu azalan orana rağmen kırsalda neredeyse her 3 kişiden 1'i orman köylüsüdür. Bu açıdan bakıldığında, ormancılıkla ilgili her türlü faaliyet sadece orman köylülerini değil aynı zamanda ülkenin kırsal yapısını da doğrudan etkilemektedir Orman kullanımına dâhil olanların farklı duygularını ve algılarını anlamak çok önemlidir. Kırsal topluluklarda orman kullanımı, yerel geçim kaynaklarını ve ormanların korunmasını etkileyen temel bir faktördür.

Öncelikle, orman suçlarının nadiren tek bir konuyu içerdiği anlaşılmalıdır. Suçların genellikle derin bir sosyal, ekonomik ve kültürel unsuru da vardır. Orman mevzuatı, Türkiye'de 1937'den beri kapsamlı bir ulusal hukuk sisteminin parçası

olmuştur ve Devlet, orman kaynaklarının kullanımını kanunlaştırmıştır. 2019 yılı Adalet Bakanlığı istatistiklerine göre orman suçları, İflas ve İcra Kanunu, Askeri Suçlar Kanunu, Terörle Mücadele Kanunu, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Çek Kanunu, Silah, Bıçak ve Diğer Aletler Kanunu ile birlikte özel kanunlarla ceza mahkemelerinde kaçan davalarda en sık işlenen suçlardan biridir (ASİGM, 2020). Orman Kanunu'nun dört ana suç sınıflandırması vardır: yasadışı ağaç kesme, ormanların yasa dışı kullanımı, ormanda kaçakçılık/nakliye, kundakçılık ve yağma. Yasadışı ağaç kesme suçu, ağaç veya fidanların kesilmesi, kökünden sökülmesi veya yaşamına son verilmesi; Türkiye'de en çok işlenen orman suçları listesinin başında yer almaktadır (6831 Sayılı Orman Kanunu md.14, md.91) (Orman Kanunu, 1956).

“Ormanların Kaçak Kullanımı” genel sınıflandırmasının, devlet ormanlarında izinsiz yapılaşma, orman toprağının kullanılması, ormanlık arazide işgal veya işgal, ormanlardan yararlanma izninin kötüye kullanılması ve ormanlık alanlarda izinsiz madencilik yapılması gibi farklı alt kategorileri bulunmaktadır (6831 Sayılı Orman Kanunu md. 17 md. 93.) (Orman Kanunu, 1956).

“Ormanda Kaçakçılık” genel tasnifinin, kaçak orman ürünleri nakliyesi ve kaçak orman ürünleri kullanımı olmak üzere iki farklı alt kategorisi bulunmaktadır (6831 Sayılı Orman Kanunu Md.41, Md. 100, Md.108) (Orman Kanunu, 1956). Ormanda izinsiz ateş yakmak, yanan sigarayı dışarı atmak, yangına neden olacak ve ormanı yakabilecek yanıcı maddeleri etrafa saçmak olmak üzere iki şekilde kundakçılık ve yangın iki şekilde tanımlanır. Ormanı yakma suçu hem ihmal hem de kasten işlenebilir. Bu suçun taksirle işlenmesi Kanun'da tanımlanmıştır (6831 Sayılı Orman Kanunu m. 76 md. 110) (Orman Kanunu, 1956).

Suç türlerine göre yıllık ortalama dağılım ise şu şekildedir: 9.213'ü kaçak ağaç kesme, 3.745'i kaçakçılık/taşıma, 4.487'si kaçak genişletme, 2.995'i kaçak iskân, 3.644'ü kaçak otlatma/mera, 2.160'ı ormancılıktır. İlk orman kanununun yürürlüğe girdiği 1937 yılından bu yana çeşitli orman suçları için toplam 3.500.000 (yılda ortalama 44.000 adet) suç duyurusu yapılmıştır. Ancak son 20 yıl incelendiğinde yıllık ortalama suç sayısının 17.236'ya gerilediği görülmektedir. Bu düşüş devam etmekte ve suç sayısı 2019 yılı itibariyle 12.091'e düşmüştür (OGM, 2020). 2000'li yıllardan bu yana, orman-halk ilişkilerinde büyük gelişmeler olmuştur. Bu, köylerden şehirlere göç, küresel çevre hareketi ve orman rekreasyonu ve yasal koruma önlemleri gibi çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır.

Çalışmada, ekolojik yaşamın önemli bir bölümünü teşkil eden ormanlara zarar vermenin yasal olarak suç olduğu kanunlarla belirlenmiş olmasına rağmen, orman

köylerinde yerleşmiş bulunan yerel toplulukların ormanlardan faydalanmada güncel mevzuat ile çelişmelerinin temel gerekçelerinin ortaya konulması amaç edinilmiştir. Bu kapsamda, yerel toplulukların ormandan faydalanma usulleri, illegal faydalanma gerekçeleri, mevcut mevzuat hakkındaki bilgi düzeyleri, orman suçları ve mevzuat hükümlerine bakış açıları analiz edilmiştir. Ayrıca orman suçlarının yasal yaptırımlarının caydırıcılığı hususu yazılı literatürden de istifade edilerek tartışılmıştır.

2. YAZIN (LİTERATÜR) ÖZETİ

2.1. Orman, Orman Köyü ve Orman Köylüsü

Ormanların farklı disiplinler ve kültürel bağlamlar üzerinden tanımlanması, insan-doğa ilişkilerinin karmaşıklığını ve bu ilişkinin tarihsel, coğrafi ve toplumsal dinamikler ile şekillendiğini ortaya koymaktadır. Coğrafyaya bağlı olarak orman ekosistemlerinin florası ve faunası değişiklik gösterirken, bu çeşitlilik kültürlerin ormanlara yüklediği anlam ve işlevlere de yansımaktadır. Örneğin, tropikal bölgelerde ormanlar yoğun biyoçeşitlilik ve karbon döngüsü açısından kritik öneme sahipken, Kuzey Avrupa’da daha çok kereste ve ekonomik kazanç bağlamında değerlendirilebilir. Bu çeşitlilik ormanların disiplinlerarası tanımını da karmaşık hale getirmiştir. Bu tanımlar aşağıda belirtilmiştir (Lund, 2014);

Ekolojik Perspektif: Orman, toprağın verimliliği, su döngüsü, ağaç ve bitki örtüsü ile orada yaşayan hayvan türleri açısından incelenir.

Hukuki Perspektif: Hukuk bilimi, ormanları mülkiyet hakları (kamusal ya da özel), kullanım kuralları ve çevresel koruma yasaları çerçevesinde ele alır.

Ekonomik Perspektif: Ormanlar, hammadde kaynağı (odun, reçine, ilaç hammaddesi vb.) olarak değerlendirilir.

Sosyal ve Kültürel Perspektif: Ormanlar, inanç sistemlerinde kutsal bir yer, halk hikâyelerinde mitolojik bir unsur veya kırsal yaşamın bir parçası olarak görülebilir.

Çevresel ve İklimsel Perspektif: Ormanlar, iklim değişikliğiyle mücadelede önemli karbon yutaklarıdır ve su döngüsünü düzenler.

Lund’un (2014:2) tespiti, orman tanımlarının ne denli çeşitlilik gösterdiğini ve bu tanımların farklı disiplinler ile insan ihtiyaçlarından nasıl etkilendiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Türkiye’de illere göre orman yoğunluğu haritası Şekil 1’de verilmiştir:

Şekil 1. İllere göre orman yoğunluğu haritası (URL-1)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne (FAO) göre orman olarak tanımlanacak alan, minimum 5 metre yüksekliğindeki ya da bu yüksekliğe ulaşma potansiyeline sahip ağaçlardan oluşmalıdır. Bu kriter, ormanın biyolojik kapasitesini ve olgunluğunu değerlendirmek için kullanılır. Ormanın gölgeleme kapasitesini ve ağaçların yoğunluğunu belirten tepe kapallılık oranı asgari %10 olmalıdır. Bu oran, bir alanın orman olarak nitelendirilmesi için gereken minimum ağaç örtüsü yoğunluğunu ifade eder. 0,5 hektar büyüklüğündeki bir alanın altında kalan yerler orman olarak kabul edilmez (FAO, 2012). Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) göre orman, minimum 2 ila 5 metre boya ulaşabilecek ağaçlardan oluşan, %10 ila %30 arasında tepe kapallılığına ve 0,05 ila 1,0 hektar arasında bir alana sahip yerler olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım, ormanların karbon depolama potansiyelini ve iklim değişikliği ile mücadeledeki rollerini vurgulayan bir yaklaşıma sahiptir. UNFCCC'nin tanımı, FAO'nun tanımına kıyasla daha esnek sınırlar sunarak, ormanların farklı ekolojik ve coğrafi koşullardaki çeşitliliğini daha geniş bir kapsamda değerlendirmeyi amaçlar. Aynı zamanda, iklim değişikliğiyle bağlantılı olarak ormanların karbon yutağı işlevini destekleyen alanları da bu kapsama dahil ederek, uluslararası iklim politikaları için bir temel oluşturur (UNFCCC, 2002).

Türkiye'de de tıpkı dünyada olduğu gibi orman tanımları, kullanıldığı alanlara göre çeşitlilik göstermektedir. Orman ekolojisi açısından bakıldığında, orman, "Geniş bir alanda, kendine özgü bir iklim oluşturabilen, belirli bir yükseklik, yapı ve sıklıktaki ağaçlar, ağaççıklar, çalılar ve otsu bitkiler ile yosun, eğrelti ve mantarlar; ayrıca toprak altında ve üstünde yaşayan mikroorganizmalar, çeşitli böcekler, hayvanlar ve kuşlarla

birlikte toprağın oluşturduğu bir hayat birliği” olarak tanımlanmaktadır (Sevgi, 2013). Orman Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Türkiye Orman Varlığı raporunda, orman ekolojisi perspektifinden orman, “Kendine özgü bir iklim yaratabilen ve ağaçlar, çalılar, otsu bitkiler, mantarlar, mikroorganizmalar, hayvanlar ve toprağın bir arada oluşturduğu bir hayat birliği” olarak tanımlanmaktadır. (OGM, 2014; OGM, 2022).

13 Haziran 2012 tarihli ve 28322 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller” yönetmeliğinde, *orman köyü* tanımı şu şekilde yapılmıştır: “Orman içi ve ormana bitişik köyler” Ayrıca *orman köylüsü*, “orman köyü nüfusuna kayıtlı olup, sürekli olarak bu köylerde oturan halk” olarak tanımlanmıştır. Belirtilen bu hususlar, 1956 tarihinde yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 31. ve 32. maddelerinde yer alan tanımlardan farklıdır. Orman Kanunu'nda, orman köylüleri, köy mülki sınırları dâhilinde yer alan devlet ormanlarının verimli ya da verimsiz olması hususu dikkate alınarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, orman köylülerinin geçim kaynakları ve ormanlardan faydalanma şekillerine göre farklı uygulamalara tabi tutulmalarına olanak tanımaktadır. Yeni yönetmelik, orman köylülerine yönelik kalkınma hizmetlerinin şekillendirilmesinde ve bu köylerin desteklenmesinde daha net bir yol haritası sunmayı amaçlamaktadır. (Mercimek, 2019)

Ülkemiz genelinde 7.344 orman içi ve 13.377 orman kenarında yerleşmiş şekilde toplam 20.721 orman köyü bulunduğu bildirilmektedir. Orman köyü ve köylüsü için hukuksal tanımda belirleyici olan ana özellik, köyün bulunduğu yer ve orman arazisine olan uzaklıktır. Orman köyleri genellikle yüksek rakımlı ve eğimli arazilerde kurulmuş olup, bu bölgelerdeki köylülerin çoğu zorlu coğrafi koşullarda yaşamaktadır. Bu köylerde arazisi olmayan kişilerin oranı yaklaşık %10 civarındadır (Kaptan, 2008).

Orman köyleri kapsamında tarıma elverişli arazi yüzölçümü, hane başına ortalama 25 dekar civarındadır. Türkiye genelinde ise bu ortalama 61 dekara ulaşmaktadır. Bu, AB ülkelerindeki ortalama tarım arazisi miktarının oldukça altında kalmaktadır; AB ülkelerinde bu miktar yaklaşık 118,5 dekarı bulmaktadır. Orman köylerinde daha küçük arazilerle geçim sağlanması, köylülerin ekonomik faaliyetlerinde zorluklara yol açmakta ve yaşam koşullarını zorlaştırmaktadır (Kaptan, 2008).

Tarıma elverişli arazi miktarının yetersizliği, orman köylerinde yaşayan köylülerin ekonomik açıdan zor koşullar altında yaşamalarını zorlaştırmakta ve bu durum, orman köylülerinin geçimlerini sağlamak için ormanlardan daha fazla faydalanmalarına yol açmaktadır. Az sayıda tarım arazisi, köylüleri orman alanlarına açma, otlatma, işgal etme ve haksız bir şekilde faydalanma gibi yasal olmayan

faaliyetlere yönlendirebilmektedir. Bu tür eylemler, hem ormanların tahrip olmasına hem de çevresel denetim ve sürdürülebilir orman yönetimi açısından ciddi sorunlara neden olmaktadır. Ayrıca, bu suçların yaygınlaşması, orman köylülerinin ekonomik kalkınma çabalarını olumsuz etkileyerek, köylülerin daha fazla yoksullaşmasına ve ormanların daha fazla tahrip olmasına sebep olmaktadır.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 31., 32., 33. ve 34. maddeleri çerçevesinde, orman köylülerine ve kooperatiflerine çeşitli avantajlar ve destekler sunulmaktadır. Bu düzenlemelerle orman köylülerinin yaşam standartlarını iyileştirmek ve geçim kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde sağlamalarına yardımcı olmak amaçlanmaktadır. (Mercimek, 2019)

2.2. Orman Türleri

Ormanlara ilişkin doktrinde ve kanunda farklı sınıflandırmalar bulunmaktadır. Bu sınıflandırmalar, ormanların yetiştirme şekillerine, yönetim yöntemlerine ve kullanım amacına göre değişiklik gösterebilir (Korkmaz, 2010). 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 4. maddesinde, ormanlar temelde mülkiyet-idare bakımından ve vasıf-karakter bakımından olmak üzere iki ana kategoride sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma, ormanların hukuki statülerini ve yönetim biçimlerini belirlemeye yardımcı olur.

2.2.1. Mülkiyet ve İdare Bakımından Ormanlar

Bu sınıflama, ormanların kime ait olduğunu ve kimler tarafından yönetildiğini belirlemektedir. Bu sınıflandırma devlet ormanları, kamu tüzel kişilere ait ormanlar ve özel ormanlar olarak üçe ayrılmaktadır:

2.2.1.1. Devlet Ormanları

Devlet ormanlarının diğer kamu mallarından farklı olarak hiçbir harç, resim veya vergi alınmaksızın Hazine adına tapu siciline tescil edilmesi, ormanların özel bir hukuki rejime tabi tutulduğunu gösteren önemli bir husustur. Bu uygulama, ormanların kamusal özelliklerinin güçlendirilmesi ve devletin ormanlar üzerindeki egemenliğinin vurgulanması açısından büyük bir anlam taşır (Kırbaş, 1985). Türkiye'deki ormanların %99'undan fazlası, Devlet ormanı statüsündedir. Devlet ormanlarına ve devlet ormanı sayılan yerlere ilişkin bütün iş ve işlemler, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından yapılmakta ve yaptırılmaktadır.

2.2.1.2. Kamu Tüzel Kişilerine Ait Ormanlar

Kamu tüzel kişilerine ait ormanlar, Orman Kanunu'nda hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait olan ormanlar olarak tanımlanır. Bu ormanlar, mülkiyet açısından belediye, üniversite gibi kamusal tüzel kişiliklere ait olup, devlet ormanlarından farklı olarak, yönetim ve tasarruf hakları bu tüzel kişilere aittir. (Ünal, 2010).

Kamu tüzel kişilerine ait ormanlar Orman Kanunu'nun 45-49. maddeleri arasında düzenlenmiştir. 2012 yılında yapılan bir düzenleme, Orman Kadastro Komisyonları tarafından yapılan tespitlere yönelik önemli bir değişiklik getirmiştir. Orman Kadastro ve 2/B Uygulama Yönetmeliği'nin 17. maddesinin 2. fıkrasının d bendi, üç hektar veya daha büyük alanlara sahip ormanların tespiti ile ilgili düzenleme getirmiştir. Bu maddeye göre, Orman Kadastro Komisyonları, bu tür ormanları kamu tüzel kişilerine ait ormanlar veya özel ormanlar olarak sınırlandırmaktadır (Güloğlu, 2010).

2.2.1.3. Özel Ormanlar

Özel ormanlar, Orman Kanunu çerçevesinde mülkiyet ve idare bakımından belirlenen bir diğer orman türüdür. Bu ormanlar, özel mülkiyete konu olan, gerçek kişiler ya da özel tüzel kişilere ait olan orman alanlarını ifade eder. Özel ormanlar, tapuda bu kişilere ait orman kaydı bulunan alanlardır. Yani, tapu sicilinde bu ormanların sahipliği özel mülkiyet olarak tescillenmiştir. Bu ormanlar, mülk sahiplerinin kontrolü altında olmakla birlikte, Orman Kanunu'na tabi olarak çeşitli düzenlemelere ve denetimlere tabidir. (Korkmaz, 2010).

Orman Kanunu'nun 56. maddesi, özel ormanlara ilişkin önemli düzenlemeler getirmiştir. Bu maddeye göre Kanun'da, devlet ormanlarına ilişkin belirli yasaklar bulunmaktadır (örneğin, orman alanlarının tahrip edilmesi, orman ürünlerinin izinsiz toplanması vb.). Bu yasaklar, özel ormanlar için de geçerlidir. Özel orman sahipleri, Orman Kanunu'nun 14, 15, 17, 19, 41, ve 42. maddelerinde belirtilen yasaklara uymak zorundadır.

2.2.2. Vasıf ve Karakter Bakımından Ormanlar

Orman Kanunu'na göre, ormanlar vasıf ve karakter bakımından üç ana gruba ayrılmaktadır: muhafaza ormanları, milli parklar ve istihsal ormanları. Bu sınıflandırma, her bir orman türünün korunma amacı, kullanımı ve işletilmesi açısından farklı düzenlemelere tabi tutulmasını sağlar.

2.2.2.1. Muhafaza Ormanları

Orman Kanunu'nun 23. ve 24. maddelerinde, muhafaza ormanları ile ilgili hükümler düzenlenmiştir. Bu ormanlar, doğal afetler veya çevresel tehditlerden korunmak amacıyla belirlenen ve devlet tarafından sürekli veya geçici olarak ayrılan ormanlardır. Bu ormanlar, arazi kayması veya aşırı yağışlar sonucu toprak kaymalarına ve sel baskınlarına karşı korunması gereken alanlarda oluşturulur.

2021 yılı itibariyle Türkiye'de 55 adet muhafaza ormanı bulunmaktadır ve toplamda 247.705,08 hektar alan muhafaza ormanı olarak ayrılmıştır. Bu ormanlar, ülkenin çevresel sürdürülebilirliği için kritik bir rol oynamaktadır. Orman Kanunu'nun 111. maddesi gereği, muhafaza ormanlarında işlenen orman suçları için cezalar iki katına çıkarılmaktadır. Bu, muhafaza ormanlarının özel statüsünü ve korunmasının önemini vurgulamaktadır (Bayındır, 2016).

2.2.2.2. Milli Parklar

Milli parklar, doğal alanların korunması ve estetik değerlerin korunmasının yanı sıra, halkın bu alanlardan faydalanabilmesi için düzenlemeler yapılmış özel alanlardır. İnal, doğayı koruma amacı güden bu tür alanların belirli estetik ve turistik özelliklere sahip olması gerektiğini vurgulamıştır. Bunun yanında, milli parkların sadece koruma amacını değil, aynı zamanda bu alanların halkın kullanımı için düzenli ve kontrollü bir şekilde sunulmasını da önermiştir. (İnal, 1949)

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, Türkiye'de milli parkların hukuki çerçevesini belirleyen önemli bir yasadır ve milli park kavramını 2. maddesinde şu şekilde tanımlar:

“Bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarıdır”

Bu tanıma göre, milli parklar hem bilimsel hem de estetik değer taşıyan, doğal ve kültürel zenginliklere sahip alanlardır. Aynı zamanda, bu alanlar halkın dinlenmesi, eğlenmesi ve turizm faaliyetlerinden faydalanması için uygun ortamlardır. Milli parklar, sadece doğal kaynakları korumakla kalmaz, aynı zamanda çevre eğitime ve ekoturizme de katkı sağlar. (RG, 1983).

Ülkemizdeki 48 milli park, doğal ve kültürel zenginliklerin korunmasına ve sürdürülebilir kullanıma yönelik büyük bir öneme sahiptir. Bu milli parklar, hem ekolojik dengeyi koruma hem de turizm, bilimsel araştırma ve halkın doğa ile iç içe vakit geçirebilmesi gibi çeşitli amaçlarla kullanılır (Milli Parklar, 2022).

2.2.2.3. İstihsal Ormanları

İstihsal ormanı, orman ürünleri elde etmek amacıyla işletilen ormanları tanımlamak için kullanılan bir terimdir. Bu tür ormanlar, orman ürünlerinin üretimi, ekonomik kazanç sağlanması ve ormanların sürdürülebilir şekilde işletilmesi için belirli kurallara göre yönetilir. İstihsal ormanları, mülkiyeti devlete, kamusal tüzel kişilere ya da özel kişilere ait olabilen ormanlardır. Bu ormanların işletilmesinde amaç, orman kaynaklarının ticari amaçlarla kullanılmasına yönelik ağaç kesimi, odun üretimi veya diğer orman ürünlerinin teminidir. İstihsal ormanı kavramı, ormanların doğal kaynaklarını verimli bir şekilde kullanırken, aynı zamanda orman ekosisteminin sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefler. (Ünal, 2010). Orman Kanunu'nun 26. maddesi, devlet ormanlarının korunması ve ormancılıkla çok yönlü fayda sağlanması amacıyla yapılan düzenlemeleri içerir. Bu maddeye göre, Devlet ormanlarında istihsal (yani orman ürünlerinin elde edilmesi ve ormanların işletilmesi) işlemleri, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen esaslar doğrultusunda Devlet tarafından yapılacaktır.

Orman Kanunu'nun 37. maddesi, istihsal ormanları ile ilgili önemli düzenlemeleri içerir. Bu madde, devlet ormanlarından çıkarılacak orman ürünlerinin ve artıklarının toplanmasıyla ilgili esasları belirler.

2.3. Ormanların Önemi

Yenilenebilir doğal kaynaklar arasında önemli bir yere sahip olan ormanlar, ekolojik dengeyi koruma, karbon Emilimi sağlayarak iklim değişikliğiyle mücadele etme, su kaynaklarını düzenleme, biyolojik çeşitliliği destekleme ve ekonomik faydalar sunma gibi çok yönlü işlevlere sahiptir. Ormanların azalması, karbon depolama kapasitelerinin düşmesi ve sera gazlarının atmosferde birikmesine neden olarak küresel ısınmayı hızlandırmaktadır. Ayrıca, orman ekosistemlerine bağımlı olan canlı türleri için yaşam alanlarının yok olması, biyolojik çeşitlilik kaybını tetiklemektedir. Bu nedenle, ormanların korunması ve sürdürülebilir yönetimi büyük önem taşımaktadır (Fox, 2000; Elvan, 2005; Burivalova vd., 2014; Keenan vd., 2015; Şen vd., 2018). Dünya genelinde ormanlar, insan faaliyetleri nedeniyle büyük bir tehdit altındadır.

Yasadışı kesimler ekonomik kayıplara da neden olmaktadır. Orman ürünlerinin kayıt dışı şekilde ticarete konu edilmesi, devletlerin bu kaynaklardan elde edeceği yasal gelirleri azaltmakta ve sürdürülebilir ormancılık politikalarının uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Dahası, yerel topluluklar için ekonomik ve kültürel önem taşıyan ormanların tahrip edilmesi, bu toplulukların geçim kaynaklarını ve yaşam standartlarını olumsuz etkilemektedir (Contreras-Hermosilla, 2002).

2.4. Orman Suçları

1870 Tarihli Orman Nizamnamesi, ormanların korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla yapılan ilk ciddi yasal düzenleme olarak tarihe geçmiştir. Bu düzenleme, ormanların korunması ve kamu yararına kullanılabilmesi için belirli kurallar ve sınırlar getirmiştir (Gümüş, 1992). Cumhuriyet döneminde, ormanların korunması ve sürdürülebilir kullanımı için çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Ancak, ormanların korunmasına yönelik oluşturulan ceza yaptırımları beklenen etkiyi her zaman göstermemiştir. Ceza yaptırımlarının etkinliği, yalnızca yasa ve düzenlemelerin varlığına dayanmakla kalmayıp, aynı zamanda bu yasaların uygulanabilirliğine ve toplumun bilinçlendirilmesine de bağlıdır. (Gümüş, 2019).

Çeşitli akademik görüşler, orman suçlarının tanımını farklı açılardan ele almıştır (Birben vd., 2019).

Ayanoğlu ve Güneş (2003), orman suçlarını, “Ormanlara zarar veren eylemlerden ceza tehdidi altında yasaklananlar” olarak tanımlamıştır. Bu tanım, yasaların ormanlara zarar veren eylemleri cezalandırmaya yönelik bir tehdit oluşturduğunu ve bu eylemlerin yasaklandığını vurgulamaktadır.

Güneş (2004) ise, orman suçlarını “Orman varlığına zarar veren, zarar tehlikesi doğuran veya geleceğini tehlikeye düşüren, münhasıran ormanları koruma amacıyla ihdas edilen ve bir ceza tehdidi ile yasaklanan her türlü eylemler” şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımda, orman suçları, ormanın varlığına zarar verme potansiyeline sahip eylemleri kapsar ve bu eylemlerin yasalarla yasaklanıp cezalandırılması gerektiği vurgulanmaktadır.

2.4.1. Orman Suçlarının Nedenleri

Her suçun işlenmesinde olduğu gibi, orman suçlarının da arkasında çeşitli sebepler bulunmaktadır. Bu sebepler, genellikle ekonomik, sosyal, kültürel ve hukuki faktörlerin birleşiminden kaynaklanır (Bayındır, 2016).

Orman suçlarının tespiti ve önlenmesinde yaşanan güçlükler, bu suçlarla mücadele konusunda ciddi zorluklar yaratmaktadır. Özellikle, orman suçlarının çoğu, yerel düzeyde ve orman köylerinde gerçekleştirilmekte, bu da suçların tespit edilmesini ve takip edilmesini zorlaştırmaktadır (Özdönmez, 1966).

Türkiye’de orman suçlarının işlenmesine neden olan başlıca faktörler, Özdönmez (1966) tarafından yedi ana başlık altında incelenmiştir. Bu faktörler, orman suçlarının sadece çevresel değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve hukuki düzeydeki pek çok etkene dayandığını gösterir. Bu faktörler aşağıda belirtilmiştir:

2.4.1.1. Ekonomik Nedenler

Türkiye’de işlenen orman suçlarının temel nedenlerinden biri ekonomik sıkıntılardır. Ülkemizdeki 22.660 orman köyünde yaşayan 7 milyondan fazla orman köylüsü, geçimlerini ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılıkla sağlamaktadır. Ancak bu kesimin karşı karşıya olduğu ciddi ekonomik sorunlar, orman suçlarının artmasına zemin hazırlamaktadır. Orman köylerinde tarım için uygun alanların azlığı, köylüleri geçimlerini sağlamak için alternatif yollara yöneltmektedir. Mevcut tarım arazilerinin çoğunun düşük verimliliğe sahip olması, yeterli gelir elde edilmesini engellemektedir. Modern tarım ve hayvancılık tekniklerinin yeterince benimsenememesi, üretim miktarını ve kalitesini sınırlamaktadır (Gümüş, 1992).

2.4.1.2. Teknik ve İdari Nedenler

Ülkemizdeki orman suçlarının önemli sebeplerinden biri de teknik ve idari eksikliklerden kaynaklanmaktadır. Bu kapsamda, orman kadastro çalışmalarının tamamlanmaması ve buna bağlı olarak yaşanan mülkiyet çekişmeleri, orman alanlarının korunması ve yönetiminde ciddi sorunlara yol açmaktadır. Orman alanlarının sınırlarının net olarak belirlenememesi, orman köylüleri ile kamu otoriteleri arasında anlaşmazlıkların doğmasına neden olmaktadır. Bu durum, ormanlık alanların işgal edilmesi, yetkisiz kullanımı ve diğer yasa dışı faaliyetleri tetiklemektedir. (Bayındır, 2016).

Kırsal alanlarda ormanlık alanların dağınık ve geniş bir coğrafyaya yayılmış olması, orman suçlarıyla mücadelede karşılaşılan önemli bir zorluktur. Bu durum, özellikle orman muhafaza memuru sayısının yetersizliği ve orman koruma teşkilatının eksiklikleri ile birleştiğinde, suçların tespiti ve önlenmesini zorlaştırmaktadır. Orman muhafaza memurlarının sınırlı sayıda olması, geniş orman alanlarının etkili bir şekilde denetlenmesini ve korunmasını engellemektedir (Şen ve Ünal, 2003).

2.4.1.3. Sosyal ve Kültürel Nedenler

Son yıllarda eğitim ve sağlık alanındaki yetersizlikler, sert iklim koşulları gibi nedenlerle kırsal alanlardan kentlere doğru yaşanan göç, ormancılık üzerinde önemli etkiler yaratmıştır. Bu göç dalgası, orman köylerinin nüfusunun azalmasına ve köylerdeki iş gücünün zayıflamasına yol açarken, aynı zamanda orman suçları ve orman alanlarının sürdürülebilir yönetimi üzerinde de doğrudan etkiler oluşturmıştır. (Alkan, 2014). Kırsal bölgelerden kentlere göç, ormanlar üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratmaktadır. Orman köylerindeki nüfusun azalması, ormanlar üzerindeki bazı

geleneksel baskıları azaltırken, kentlerdeki nüfus artışı ve ihtiyaçların genişlemesi, ormanların ormancılık dışı amaçlarla kullanılmasını artırarak ormanlar için ciddi tehditler doğurmaktadır. (Atmış ve Günüşen, 2016).

2.4.1.4. Hukuki Nedenler

İnsanlık tarihiyle paralel bir gelişim gösteren temel kavramlardan biri de “suç”tur. Suç, toplumun güvenliği ve ortak çıkarlarını korumak amacıyla devlet tarafından düzenlenip yürürlüğe konan, ceza tehdidi içeren hukuk kurallarının ihlal edilmesi olarak tanımlanabilir. Türkiye’nin yaklaşık 23,2 milyon hektarlık orman varlığı çeşitli tehditlerle karşı karşıya olup, bu tehditlerin başlıca kaynağını insan faaliyetleri oluşturmaktadır (OGM, 2022 <https://www.ogm.gov.tr/tr/ormanlarimiz/Turkiye-Orman-Varligi>). Gelişmiş ülkelerde orman kadastrolarına ilişkin sorunların büyük ölçüde çözümlenmiş olması, çevre ve orman bilincinin yüksek düzeyde gelişmiş bulunması ile kırsal halkın ekonomik refahının yeterli seviyede olması, bu ülkelerde ormanlara yönelik yasa dışı müdahaleleri (örneğin açma, otlatma, izinsiz kesim vb.) önemli ölçüde azaltmıştır. (Şen ve Ünal, 2003).

Tarihsel olarak ormanlarda işgal ve kullanım hakkına sahip olduğunu düşünen vatandaşlar, devletin mülkiyetine geçen ormanlar üzerinde mülkiyet iddialarında bulunmuşlardır. Orman kadastrounun henüz tamamlanmamış olması, mülkiyet çekişmelerine yol açmakta, bu da orman suçlarına zemin hazırlamaktadır. Orman kanunlarının sık sık değiştirilmesi, vatandaşlar arasında hukuki belirsizliklere neden olmaktadır. Orman suçlarına yönelik cezaların hem miktar hem de uygulanabilirlik açısından yeterince caydırıcı olmaması, suçların tekrarlanmasına yol açmaktadır. Yasal süreçlerdeki uzunluk ve sonuç almadaki güçlükler, suç işleyenlerin cezasız kalmasına neden olabilmektedir (Şen ve Ünal, 2003).

2.4.1.5. Psikolojik Nedenler

Osmanlı Devleti döneminde, ormanların herhangi bir kayda ve şarta dayanmaksızın halkın kullanımına açılması, orman yönetimi konusunda önemli sorunlara yol açmıştır. Bu durum, halkın ormanları özgürce ve izinsiz kullanmasını alışkanlık haline getirmesine neden olmuştur. Özellikle kırsal kesimde yaşayanlar, ormanları bir kaynak olarak kullanırken bu kullanımı hak olarak görmeye başlamışlardır. (Koyuncu, 1992). Aradan geçen süreçte yapılan yasal düzenlemelere rağmen, gelenek ve alışkanlıkların değişmesi pek mümkün olmamıştır. Osmanlı döneminde ormanların serbestçe kullanılması alışkanlığı, uzun süre köylülerin ve kırsal

halkın zihniyetinde yerleşmiş bir kültürel anlayış olmuştur. Bu anlayış, cibali mübaha (herkesin ormanlardan serbestçe faydalanabilmesi) düşüncesinin izlerini taşıyan bir geleneksel tutumu ifade eder (Birben, vd., 2019).

2.4.2. Orman Suçlarının Temel Özellikleri

Toplumsal yaşamı olumsuz şekilde etkileyen zararlı fiillerin önlenmesi, toplumu daha güvenli ve düzenli hale getirebilmek için hukuk kurallarının önemli bir araç olarak kullanılması gereklidir. Erdinç (2012)'e göre, hukuk kuralları, toplumun sağlıklı işleyişini sağlamak ve zararlı fiillerin toplumsal hayata verdiği zararları engellemek için kritik bir rol oynamaktadır. Bu kurallar, bireylerin davranışlarını düzenleyerek, toplumsal huzuru sağlamayı hedefler. (Gökalp Alıca, 2019).

Güneş (2004), orman suçlarının temel özelliklerini aşağıdaki şekilde özetlemiştir:

Sosyal Düzenin Korunması: Orman suçlarının önlenmesi amacıyla oluşturulan hukuk kuralları, sadece orman varlığının korunmasını değil, aynı zamanda toplumsal düzenin sağlanmasını da hedefler.

Müeyyideler ve Hukuki Düzenlemeler: Orman suçlarına dair yapılan yasal düzenlemelere, toplumsal düzenin sürdürülebilirliğini sağlamak için uygulanan müeyyideler de dâhil edilmiştir.

Uluslararası Boyut: Orman suçları, sadece ulusal düzeyde değil, aynı zamanda uluslararası boyutta ele alınması gereken suçlardandır.

Ormanların Geleceği ve Sürdürülebilirlik: Orman suçlarının orman varlığı üzerindeki olumsuz etkileri, ormanların geleceğini ve sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir.

Zarar ve Tehlike Suçları: Orman suçları, zarar ve tehlike suçları olarak sınıflandırılabilir. Bu suçlar doğrudan orman varlığı üzerinde zarar yaratırken, aynı zamanda tehlike oluşturur.

Orman Ürünleri ve Sınırlar Dışındaki Suçlar: Orman suçları yalnızca orman sınırları içinde değil, orman ürünleriyle ilgili olarak da orman sınırları dışında işlenebilir.

2.4.3. Orman Suçlarının Tarihsel Gelişimi

Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki orman yönetimi, Orman Nizamnamesi öncesinde, daha çok geleneksel ve yerel uygulamalara dayanıyordu. (Gümüş, 2019). 1870 Orman Nizamnamesi, Osmanlı İmparatorluğu'nda ormanların korunmasına yönelik ilk ciddi ve kapsamlı düzenlemeyi getirerek, orman suçlarıyla mücadelede

belirli bir düzeyde ceza hukuku ilkelerinin uygulanmasını sağlamıştır. Ancak bu dönemde yapılan düzenlemeler, Avrupa ülkelerinin orman koruma mevzuatının gerisinde kalmıştır ve yeterli bir koruma sağlamamıştır. (Güneş, 2004).

1956 yılında kabul edilen 6831 sayılı Orman Kanunu, ormanların korunması konusunda önemli bir düzenleme getirmiştir. Bu kanunda, orman suçları tanımlanmış ve orman ürünleri kaçakçılığı gibi suçlar da dâhil edilmiştir. Bu yasal düzenlemede, ormanların korunması amacıyla yapılan düzenlemeler neticesinde tanımlanan orman suçu sayısı 45 civarına çıkmıştır. 6831 sayılı Orman Kanunu, orman suçlarına ve bunlara ilişkin yaptırımlara dair düzenlemeler içerse de 1995 yılına kadar bu suçlarla ilgili oldukça genel ve sınırlı hükümler yer alıyordu. Orman yakma gibi ciddi suçlar, önceden Türk Ceza Kanunu kapsamında ele alınmaktaydı. Ancak orman suçlarına dair cezaların etkili bir şekilde düzenlenmesi gerektiği anlaşılmaya başlanmıştır. 1995 yılında 4114 sayılı kanun ile yapılan önemli bir değişiklik, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 76. ve 110. maddelerinde yapılan düzenlemelerdir. Bu değişikliklerle, orman yangınları ve orman yakma suçları, Türk Ceza Kanunu'ndan ayrılarak doğrudan Orman Kanunu kapsamına alınmıştır (Güneş, 2004).

2004 yılında Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 6 No'lu Protokolü'ne benzer şekilde, ölüm cezası uygulamalarını barış zamanı koşullarında kaldıran Ek Seçimlik 2 No'lu Protokolü'nü imzalayarak iç hukuk sistemini Avrupa standartlarına uygun hale getirmiştir. Bu düzenleme, ölüm cezasının sadece savaş zamanı gibi istisnai durumlarda uygulanmasına olanak tanırken, barış zamanı koşullarında ölüm cezasını tamamen kaldırmıştır (Demirdal, 2018). Terör amaçlı orman yakma suçuna ilişkin daha önce ölüm cezası öngörülen düzenleme, 2004 yılında Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uyum sağlaması amacıyla yapılan yasal değişikliklerle birlikte müebbet hapis cezası olarak değiştirilmiştir (Orm. K. 110, Değişik: 23/1/2008- 5728/217 md.).

Orman suçlarına yönelik cezaların ağırlaştırılmasına rağmen, bu suçların devam etmesi, cezaların etkili olmasını engelleyen bir dizi faktörün varlığını ortaya koymaktadır. Bazı bölgelerde, cezaların arttırılmasının ters bir etki yaratarak, ormanlara yönelik tahribatı artırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca, suç işleyenlerin çoğu genellikle yoksulluk, yetersiz bilgi, orman köylülerinin gelir kaynakları ve benzeri sebeplerle orman kaynaklarına başvurmaktadır (Gümüş, 1992).

2.4.4. .Orman Kanunlarında Yer Alan Orman Suçları

Ülkemizde ormanların korunması amacıyla oluşturulan kurallar ve yaptırımlar, ormanlara zarar vermeyi engellemeyi, caydırıcılığı sağlamayı ve ormanların sürdürülebilirliğini güvence altına almayı amaçlamaktadır. Ancak ülkenin ekonomik koşullarının yetersizliği, özellikle orman köylüsü ve ormandan yararlanan kişileri, kanunsuz şekilde orman emvalinden yararlanmaya itmektedir. Kırsal alanlardaki gelir seviyesinin düşük olması ve alternatif geçim kaynaklarının sınırlı olması, bu kişilerin orman kaynaklarını yasa dışı kullanmasına zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, orman alanlarının büyüklüğü ve orman koruma sisteminin yetersizliği, ormanların geniş coğrafi alanlara yayılması ve korunması için yeterli sayıda denetim görevlisinin bulunmaması gibi nedenler, vatandaşların bu açıktan faydalanmalarına neden olmaktadır. Bu durum, orman suçlarının yaygınlaşmasına yol açmaktadır. (Mercimek, 2019).

2.4.4.1. Ağaç Kesme Suçu

Türk hukuku, ormanların korunmasını sağlamak amacıyla, Orman Kanunu'nun 14. maddesinde, izinsiz ağaç kesme suçunu açıkça tanımlamış ve buna yönelik cezai yaptırımlar getirmiştir. Orman kanununun ilgili maddesi aşağıda belirtilmiştir.

Devlet ormanlarından;

- a) *“Yetişmiş veya yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, etkin sahaları bozmak, yaş ağaçları boğmak, yaralamak, tepelerini veya dallarını kesmek veya koparmak veya ağaçlardan yalamuk, pedavra hartama çıkarmak”*
- b) *“Dikili yaş veya kuru ağaçları kesmek veya bunları kökünden sökmek veya bunlardan kabuk veya çıra veya katran veya sakız çıkarmak, yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek, kök sökmek, kömür yapmak.”*
- c) *“Palamut, ihlamur çiçeği, her çeşit orman örtüsü, mazi kozalağı tıbbi ve sınai nebatları veya orman tohumlarını toplayıp götürmek”*
- d) *“Ormandaki göl, gölet, baraj ve derelerde dinamit atmak veya zehir bırakmak suretiyle avlamak”*
- e) *“Ticaret amacıyla olmaksızın kendi ihtiyacı için toprak, kum ve çakıl çıkarmak yasaktır, yer almaktadır.”*

Ağaç kesme suçu halinde karşılaşılabilecek olan cezalar kanunun 91.maddesinde aşağıdaki şekilde ele alınmıştır:

14.Maddenin;

- a) *“A ve B bentlerinde yer alan yasak fiillerin gerçekleştirilmesi halinde, üç aydan beş yıla kadar hapis ve bin güne kadar idari para cezasıyla cezalandırılır.”*
- b) *“Suçun konusunun fidan olması halinde birinci fıkraya göre verilecek ceza bir kat artırılır.”*
- c) *“Fidan ekin sahasını bozan kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”*
- d) *“Birinci fıkradaki ağaç kesme ve sökme fiillerinin işlenmesinde motorlu araç ve gereçler kullanılması halinde verilecek ceza bir kat artırılır. Ancak fidanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.”*
- e) *“14. Maddenin A ve B bentleriyle yasak edilen ve yukarıdaki fıkralarda yazılı bulunmayan fiilleri işleyenlere, ikiyüzelli Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Bu fiillerin 3.madde gereğince orman rejimi altına alınan yerlerde veya 23, 24, 25.maddeler gereğince muhafaza ormanı veya milli park ormanı olarak ayrılmış ormanlarda işlenmesi halinde verilecek idari para cezası beşyüz Türk Lirasından az olamaz. Bu fiilin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilir.”*
- f) *“Bu kanunun 14.maddesinin A ve B bentlerine muhalif hareket edenler orman sahipleri ise iki seneye kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır. Ancak kendi arazisi üzerinde tohum ekmek veya fidan dikmek suretiyle yetiştirilecek ormanların sahipleri yukarıdaki fıkra hükmüne tabi değildir.”*

2.4.4.2. Hayvan Otlatma Suçu

Orman köylülerinin ekonomik sıkıntılar nedeniyle ormanlık alanlarda hayvanlarını otlatması, orman ekosistemini olumsuz etkileyen bir başka önemli suçtur. Türkiye'deki orman suçları düzenlemelerinde, hayvan otlatma suçu, Orman Kanunu'nun 19. maddesinde açıkça belirtilmiştir.

Madde 19: *“Ormanlara her türlü hayvan sokulması yasaktır. Ancak, kamu yararı gereklerine uygun olarak, orman idaresince belirlenen orman alanlarında, orman idaresince tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde hayvan otlatılmasına izin verilebilir. Hayvan otlatılmasına izin verilecek sahaların hayvan türlerinin belirlenmesi*

ile otlatma zaman ve süresinin tayinine ve ilgililere duyurulmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir. Yangın görmüş ormanlarla gençleştirilmeye ayrılmış ve ağaçlandırılmış sahalarda hiçbir suretle hayvan otlatılamaz.”

Madde 95 “Bu kanunun 19.maddesi hükümlerine aykırı olarak ormanlara izinsiz hayvan sokanlara, başıboş hayvan girmesine sebep olanlara beher kıl keçisi için altı Türk Lirası, büyükbaş hayvanların beheri için üç Türk Lirası, küçükbaş hayvanların beheri için bir Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu suretle verilecek idari para cezası yirmi Türk Lirasından az olamaz. Ormanlara izinsiz hayvan sokma fiilini, fiilin işlendiği orman için köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakiler işlemesi halinde yukarıdaki cezalar iki kat artırılır. Yanmış orman sahaları ile aleluman gençleştirme sahalarına, gençleştirmeye tefriki tarihinden itibaren on beş sene içinde hayvan sokulması veya başıboş bırakılmak yüzünden girmesi halinde yukarıda yazılı cezalar iki kat tatbik olunur.”

2.4.4.3. Orman Yakma Suçu

6831 sayılı Orman Kanunu da ormanların korunmasına yönelik oldukça kapsamlı düzenlemeler içermektedir. Kanunun 76. maddesinde, ormanlara zarar veren yasaklanan fiiller sıralanmış ve bu fiillere karşı cezai yaptırımlar uygulanacağı belirtilmiştir. 110. maddesinde ise bu suçlara ilişkin cezaların türleri ve miktarları düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler aşağıda yer almaktadır:

Madde 76: “Devlet ormanlarında Orman İdaresince belirlenen konak yerlerinden başka yerlerde geceleme, ormanlarda izin verilen ve ocak yeri olarak belirlenen yerler dışında ateş yakmak veya izin verilen yerlerde yakılan ateşi söndürmeden mahalli terk etmek, ormanlarda sönmemiş sigara veya yangına dolaylı olarak yol açabilecek madde atmak, ormanlara dört km mesafede veya bu kanunun 31 ve 32.maddeleri kapsamına giren köyler hudutları içinde anız ve benzeri bitki türleri yakmak yasaktır.”

Madde 110: “76.maddenin (a) bendinde belirtilen fiili işleyenlere elli Türk Lirası idari para cezası verilir. 76.maddenin (b) (c) ve (d) bentlerinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasına hükmolunur. Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak orman yangınına sebebiyet verenler iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak failin yangının söndürülmesine ve etkilerinin azaltılmasına yönelik çabaları veya meydana gelen zararın azlığı göz önünde bulundurularak verilecek ceza yarısına kadar indirilir. Zararın belirlenmesinde yangın sonucu tamamen yanan ağaç ve ağaççıkların değeri, kısmen yanan ağaç ve ağaççıkların değerinde meydana gelen azalma alt tabaka orman

örtüsünün yanması nedeniyle oluşan zarar ve toprağın humuslu tabakasının yanması nedeniyle meydana gelen verim kaybı dikkate alınır. Kasten orman yakan kişi on yıldan az olmamak üzere hapis ve on bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. Devletin güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde devlet ormanlarını yakan kişi müebbet hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu maddede yazılı suçların işlenmesi sebebiyle, ölüm ve yaralanmaların meydana gelmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı cezaya hükmolunur.”

2.4.4.4. İşgal ve Faydalanma Suçu

Orman Kanunu’nun 17/1. maddesi, ormanların işgali ve izinsiz şekilde faydalanılmasını yasaklayan hükümleri içermektedir. 93. madde ise ormanla ilgili çeşitli suçlar ve bu suçların cezai yaptırımlarını düzenlemektedir:

Madde 17/1: “Devlet ormanları içinde bu ormanların korunması, istihsal ve imarı ile alakalı olarak yapılacak her nevi bina ve tesisler müstesna olmak üzere, otlatma planı yapılan alanlarda yıllık otlatma süresi dahilinde hayvanların planlı otlatılmasını sağlayan, gecelemesini emniyet altına alan ve dağılmalarını engelleyen geçici çevirmeler şeklinde düzenlemeler dışında, her çeşit bina, ağıl ve hayvanların barınması mahsus yerler yapılması, tarla açılması, işlenmesi, ekilmesi ve orman içinde yerleştirilmesi yasaktır.”

Madde 93: “Kanunun 17.maddesinde yasak edilen fiilleri işleyenler veya izne bağlı işleri izinsiz yapanlar 91.madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İşgal ve faydalanma suçunun yeniden tarla açmak suretiyle veya yanmış orman sahalarında ya da kesinleşmiş orman kadastrosu sınırları içerisinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat artırılır. Bu madde tanımlanan suçların konusunu oluşturan, işlenmesinde kullanılan ve işlenmesiyle elde edilen eşya veya mahsul Türk Ceza Kanununun müsadereye ilişkin hükümlerine göre müsadere edilir. Müsadere olunan mahsuller satılarak bedeli Orman Genel Müdürlüğüne irat kaydolunur. Müsadere olunan tesisler ise Orman Genel Müdürlüğüne aynen muhafaza edilebileceği gibi ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık veya diğer kamu hizmetlerinde kullanılabilir. Aksi takdirde ilgili orman idaresince, yıkılmak suretiyle karar infaz olunur. İdarenin bu husustaki talebi halince genel zabıta kuvvetleri idareye yardım etmekle mükelleftir. 17.maddenin üçüncü fıkrasındaki yerleri amaç dışı kullananlar ve amaç dışı kullanılmasına izin verenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

Orman köylüsünün sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan zorlayıcı yaşam koşulları, ormanlara zarar veren etkenler arasında önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle kırsal alanlarda, orman köylüsünün geçim kaynağının büyük bir kısmı, ormanlardan sağlanan kaynaklara dayanmaktadır. Ancak orman köylülerinin yaşamlarını sürdürebilmeleri için yetersiz ekonomik koşullar altında, ormanları tahrip etmeden geçimlerini sağlamaları oldukça zordur. Bu sebeple, orman köylüleri, geçimlerini temin edebilmek amacıyla ormanlık alanlardan izinsiz olarak faydalanmaya eğilimlidirler (Mercimek, 2019).

2.4.4.5. Kaçakçılık ve Bulundurma Suçları

Orman köylerinde tarım arazisinin sınırlı olması ve hayvan otlatmak için yeterli alanların bulunmaması, orman köylülerinin ve orman emvali ile uğraşan kişilerin ormanlardan yasadışı şekilde faydalanmalarına neden olmaktadır. Bu durumu oluşturan suçlardan biri de kaçakçılık ve bulundurma fiilleridir. Ancak, burada kaçak emval ve kaçakçılık fiillerinin birbirinden ayırt edilmesi önemlidir. Aşağıda ilgili kanun maddeleri verilmiştir:

Madde 27: *“Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslara göre damgaya tabi iken damgasız, nakliye tezkeresine tabi iken nakliye tezkeresiz, faturaya tabi iken faturasız veya sevk irsaliyesiz olan orman emvali kaçak sayılır.”*

Madde 108: *“Orman mallarının kanun hükümlerine aykırı olarak kesildiğini, taşındığını veya toplandığını bildiği halde; taşıyanlar, biçenler, işleyenler, kabul edenler, kullananlar, satanlar, satın alanlar veya bulunduranlar bir seneye kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır. Birinci fıkrada yazılı fiillerin, ticarethane sahibi olsun, olmasın her türlü orman ürünü ticareti ile uğraşanlarla, kar maksadıyla aldıkları orman mallarını işleyerek her ne şekilde olursa olsun alet veya eşya haline dönüştürdükten sonra satanlar tarafından işlenmesi halinde bir seneden yedi seneye kadar hapis veya beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.”*

Orman Kanunu'na göre, emvalin usulüne uygun olarak elde edildiğini belirleyen bir belgenin olmaması ve menşei belirlenememesi durumunda, söz konusu orman ürünleri kaçak emval olarak kabul edilir. Bu durumda, orman ürünlerini satın alan, taşıyan veya satan kişiler, emvalin menşeiini araştırmamış ve ürünün kaçak olduğunu bilerek bu eylemleri gerçekleştirmiş sayılırlar (Yurdakul, 2011).

2.4.4.6. Zati ve Müsterek İhtiyaç Emvali Üzerinde İşlenen Suçlar

Türkiye’de orman içi ve civarında yaşayan 7,1 milyon orman köylüsü bulunduğu, bu köylülerin yaşamlarını sürdürebilmek için orman kaynaklarına bağımlı oldukları

ifade edilmektedir (Yetiş ve Özden, 2017). Orman köylüleri, temel ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra, okul, cami, köprü gibi orta malı niteliğindeki yapıları inşa etmek için de orman ürünlerine gereksinim duymaktadırlar. Bu bağlamda, 6831 sayılı Orman Kanunu, orman köylülerinin ormanlardan yararlanabilmesi için çeşitli düzenlemeler getirmiştir. Orman kanununda 31/1 ve 98.maddeler zati ve müşterek ihtiyaç emvali üzerine işlenen suçları belirtmektedir:

Madde 31/1: “Mülki hudutları içinde devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlık evi, köy yolu köprüsü ve köy konağı ihtiyaçları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki istif veya satış istif yerlerinden tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere verilir.”

Madde 98: “31 ve 32.maddde hükümlerine göre köylüleri zati ihtiyaçları ile köy müşterek ihtiyaçları için verilen yapacak orman emvalini yerinden kullanmayıp her ne suretle olursa olsun elden çıkaranlar bunları veriliş, gayesine uygun kullanmayanlar, yirmi günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır.”

2.4.5. Orman Suçlarında Hukuki Unsur

Şu halde bir fiilin suç teşkil edebilmesi için öncelikle, dış âlemde meydana getiren değişikliğin, ceza kanunundaki tarife yani model veya tipe uygun olması zorunludur. Böyle bir uygunluk gerçekleşmediği zaman fiilin tipik olmadığı ve suç olarak vasıflandırılmasının imkânsız olduğu söylenir (Gökçen ve Balcı, 2011).

2.4.5.1. Suçun Kanuni Unsuru

Suçun kanuni unsuru, bir fiilin suç sayılabilmesi için önceden kanunda açıkça tanımlanmış olmasını ifade eder. Bu unsur, suçta ve cezada kanunilik ilkesinin bir yansımasıdır ve bireylerin ancak kanunla suç sayılan fiiller nedeniyle cezalandırılabileceğini güvence altına alır. Türk Ceza Kanunu’nun 2. maddesi ve Anayasa’nın 38. maddesi ile teminat altına alınan bu ilke, ceza hukukunda kıyas yasağını ve kanunların geçmişe yürütülemeyeceğini de beraberinde getirir. Bu sayede hukuk güvenliği sağlanır ve keyfi cezalandırmanın önüne geçilir (Soyaslan, 2014).

2.4.5.2. Suçun Maddi Unsuru

Suçun maddi unsuru (ya da fiil unsuru), suçun bir eylemle gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtir. (Ayanoğlu ve Güneş, 2003). Ancak, bir suçun oluşabilmesi için her zaman bir sonuç olmasına gerek yoktur; bazı suçlar, sadece eylemin gerçekleştirilmesiyle meydana gelir. Bu, suçun unsurlarının detaylı olarak değerlendirilmesini gerektirir. (Göktürk vd., 2012).

2.4.5.3. Suçun Manevi Unsuru

Suçun kusur yeteneği olan bir kişi tarafından kasten veya taksirle yapılması, suçun işlenmiş sayılabilmesi için gereklidir. Bu iki kusur şekli arasındaki farklar, suçun oluşumunda kişinin niyeti ve bilinçli davranışı ile ilgilidir. Kasten suç işlemek, kişinin suçun gerçekleşmesi için gerekli eylemi bilerek ve isteyerek yapmasıdır. (Elvan, 2005) Taksir, kişinin suçun oluşması için gerekli davranışı bilerek yapmaması, yani ihtimalle ve dikkatsizlikle yapması durumudur. Burada kişi, eyleminin sonuçlarını görüp sezebilecek durumdadır, ancak bunları istememekte ve görmemekte ya da önlem almamaktadır (Karakehya ve Usluadam, 2015).

2.4.5.4. Suçların Hukuka Aykırılık Unsuru

Orman suçlarında, bir hareketin suç sayılabilmesi için, aynı zamanda hukuka aykırı olması gerekir. (Ayanoğlu ve Güneş, 2003). Hukuka aykırılık, failin kişisel özelliklerine değil, fiilin hukuk düzenine aykırı olup olmadığına ilişkin objektif bir değersizlik yargısını ifade eder. Bu nitelik derecelendirilemez; bir fiil ya hukuka uygundur ya da hukuka aykırıdır. Hukuka aykırılığın temelinde, fiilin bir emir ya da yasak normunu ihlal etmesi, yani bireyin hukukun öngördüğü yapma ya da yapmama yükümlülüğüne aykırı davranması yatar. Bu durumda, fiil yalnızca ceza hukukuna değil, bütün hukuk düzenine aykırı hale gelir ve bu aykırılık, hukuk normlarıyla çatışma içinde olduğunu gösterir (Göktürk, 2016).

3.MATERYAL VE METOT

Araştırma, Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü Torul Orman İşletme Müdürlüğü sorumluluk sahasında yer alan orman köylerinde gerçekleştirilecek şekilde planlanmıştır. Ancak, 20.04.2023 tarihli 32169 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı kararı ile Gümüşhane'nin Kürtün ilçesinde yeni bir Orman İşletme Müdürlüğü kurulmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla, çalışma Trabzon Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Torul ve Kürtün Orman İşletme Müdürlükleri sorumluluk alanlarında gerçekleştirilmiştir. Anket çalışmasının Kürtün ve Torul bölgesinde yoğunlaşmasının nedeni orman suçlarının bu iki ilçede çoğunlukta olmasıdır. Orman işletme müdürlüğünün kayıtlarında da orman suçlarının Kürtün ve Torul bölgesinde sayısal olarak çok fazla olduğu görülmektedir (Bknz. Ek-1). Gümüşhane Adliyesinin faaliyet raporundaki Torul Adliyesinin sorumluluk sahası Kürtün ve Torul ilçeleridir. Bununla birlikte Torul Adliyesinde en çok işlenen suçun orman suçları olduğu görülmektedir (Bknz. Ek-2) (Gümüşhane Adliyesi, 2022).

Çalışmada, Torul ilçesine bağlı 17 köyde 66 katılımcı, Kürtün ilçesine bağlı 27 köyde 111 katılımcı olmak üzere toplam 177 katılımcıya yüz yüze görüşme esasına dayalı anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Anket şeklinde geliştirilen veri toplama aracında yer alan araştırma ölçeğinde önermeler 5'li likert ölçeğine göre tasarlanmıştır. Önermeler; (1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum yargılarını içerecek şekilde hazırlanmıştır. Araştırma deseni, katılımcıların demografik bilgilerini içeren 10 adet, ormanlar ve orman suçlarına ilişkin 20 adet olmak üzere toplam 30 adet soru ve söz konusu hususlara ilişkin algı düzeyini belirlemeye yönelik 15 adet önermeden oluşturulmuştur. Anket sorularının hazırlanılmasında konu ile ilişkili farklı kaynaklardan faydalanılmıştır (Gümüş, 1992; Erbakıcı, 2007; Mercimek, 2019). Anket metni Ek-3'te verilmiştir.

Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü Torul ve Kürtün Orman İşletme Müdürlükleri sorumluluk alanlarındaki orman köylüleri üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada orman suçları ve ormancılık mevzuatı farkındalık ve algısına ilişkin genelleme yapılabilmesini sağlayacak yargılara ulaşılabilmesi amacıyla gerekli en az katılımcı sayısı formül 1 yardımıyla hesaplanmıştır (Baş, 2006).

$$n=[N.t^2.p.q]/[d^2.(N-1)+t^2.p.q] \quad (1)$$

N: Evrendeki eleman sayısı (Toplam orman köylüsü sayısı), n: örneklem büyüklüğü, t: Güven katsayısı, p: niteliğin evrende gözlenme olasılığı, q: niteliğin evrende gözlenmeme olasılığı (1-p), d: Örneklem hatası.

Çalışmada örneklem hatası %10 ve %95'lik güvenilirlik düzeyi için $t=1,96$ olarak hesaplamaya dahil edilmiştir. p ve q değişken değerleri 0,5 olarak hesaplamaya dahil edilmiştir.

Araştırmada Torul ve Kürtün Orman İşletme Müdürlüğü sorumluluk alanında toplam orman köylüsü sayısının 12.288 kişi olduğu tespit edilmiştir (TUİK, 2021). Eleman sayısı bilinen evrenden alınması gereken en düşük örneklem sayısı formül 1'e göre 96 katılımcı olarak tespit edilmiştir. Çalışmada ulaşılan toplam katılımcı sayısı 177 kişi olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, eleman sayısı bilinen evrenden, genelleme yapılabilmesi için alınması gereken en düşük katılımcı sayısı koşulu sağlanmıştır.

Veri toplama aracının güvenilirliği (iç tutarlılığı) Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı belirlenmiştir. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları için;

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değil,

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirlik,

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek güvenilir,

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçek olarak ifade edilmektedir (Kalaycı, 2010; Baş, 2006).

Verilerin güvenilirliği, veri toplama araçlarında en fazla tercih edilen yöntemlerden biri olan Cronbach Alfa yöntemi ile test edilmiş olup (Kalaycı, 2010; Kula Kartal ve Mor Dirlik, 2016), Cronbach Alfa Katsayısı (α) 0,685 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla, güvenilirlik katsayısının $0,60 < \alpha < 0,80$ koşulunu sağlaması ile ölçeğin güvenilir olduğu belirlenmiştir (Baş, 2006; Kalaycı, 2010; Yıldız ve Uzunsakal, 2018).

Veri toplama aracının uygulanması sonucunda elde edilen verilerin faktör analizi için uygunluğunun bulunup bulunmadığına ilişkin değerlendirme için Bartlett'in Sphericity testi ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda elde edilen indeks değerinin;

$0,90 \leq KMO \leq 1$ olması verilerin faktör analizi için mükemmel,

$0,80 \leq KMO < 0,90$ aralığında çok iyi,

$0,70 \leq KMO < 0,80$ aralığında iyi,

$0.60 \leq KMO < 0.70$ aralığında orta,
 $0.50 \leq KMO < 0.60$ aralığında zayıf,
 $0 \leq KMO < 0.50$ değerlerde ise kabul edilemez olduğu bildirilmektedir
(Kalaycı, 2010; Tavşancıl, 2014).

Çalışma kapsamında ulaşılan verilerin geçerliliğini ve faktör analizi uygunluğunu test etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) geçerlilik analizi uygulanmıştır. Yapılan analizler neticesinde KMO katsayısı 0.712 olarak hesaplanmış, Barlett testi sonucu ise, $p=0,000$ değeri ile anlamlı ($p<0,05$) bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. KMO and bartlett's test sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.712
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	616.899
	df	105
	Sig.	0.000

Hesaplanan KMO Katsayı değerleri, veri toplama aracının KMO katsayısı yeterlilik koşulu olan $KMO>0.500$ şartını sağladığını göstermiştir. (Kalaycı, 2010). Çalışmada kullanılan veri toplama aracında yer alan ölçek bu çalışma için geliştirilmiştir.

Ölçek geliştirme sürecinde 15 değişkenli ölçek ile 15 katılımcıya ön test uygulaması yapılmıştır. Ön test sonucu elde edilen veriler Açıklayıcı Faktör Analizi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, tüm önermelerin ortak varyans değerinin yeterli düzeyde olduğunu (>0.600) göstermiştir (Kalaycı 2010). Araştırmada son test uygulaması 15 değişkenli ölçek üzerinden gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler geçerlilik ve güvenirlik analizlerine tabi tutulmuş olup, elde edilen bu bulgular veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu ortaya koymuştur (Kalaycı, 2010). Ölçekteki faktör sayısının belirlenebilmesi amacıyla Faktör Analizi kullanılmış olup, özdeğer istatistiğine bağlı faktör sayısı ve açıklanan varyans yüzdesi Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma verileri için temel bileşen analizi sonuçları

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3.189	21.262	21.262	3.189	21.262	21.262
2	2.622	17.478	38.740	2.622	17.478	38.740
3	1.312	8.745	47.485	1.312	8.745	47.485
4	1.163	7.751	55.237	1.163	7.751	55.237
5	1.019	6.793	62.030	1.019	6.793	62.030
6	0.868	5.785	67.815			
7	0.786	5.237	73.053			
8	0.750	5.002	78.055			
9	0.644	4.293	82.348			
10	0.605	4.032	86.380			
11	0.549	3.657	90.037			
12	0.423	2.821	92.857			
13	0.406	2.704	95.562			
14	0.372	2.477	98.039			
15	0.294	1.961	100.000			

Çalışmada kullanılacak istatistik analiz yöntemine (parametrik-non-parametrik) karar verilebilmesi için ölçekte yer alan 15 önermeye Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk normal dağılım analizleri yapılmıştır (Tablo 3). Her iki analiz sonuç değerleri, $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı çıkması (tüm önermeler için $p = 0.000$) verilerin normal dağılım göstermediğini ortaya koymuştur (Baştürk, 2011).

Tablo 3. Ölçeğe ilişkin normal dağılım test sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Orman suçu işleyenlerin kesinlikle maddi sorunları vardır. Maddi sorunlar kişileri suça iter	0,250	177	0,000	0,855	177	0,000
Kişi ailesinin geçimini sağlamak zorundadır, bunun için yapılan her şey mubahtır	0,329	177	0,000	0,804	177	0,000
Devlet ufak tefek suçları hoş görmeli, asıl büyük suçlulara yönelmelidir	0,223	177	0,000	0,879	177	0,000
Köyümüzde daha iyi eğitim imkânları olsaydı orman suçları daha az olurdu	0,299	177	0,000	0,847	177	0,000
Orman suçlarından haksız yere ceza alan çok insan var	0,277	177	0,000	0,851	177	0,000
Orman köylüsü ormanlardan uzak tutulmalıdır	0,270	177	0,000	0,789	177	0,000
Devlet önce ihtiyaç ve isteklerimizi yerine getirmeli, sonra hesap sormalıdır	0,251	177	0,000	0,883	177	0,000
Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyorum	0,240	177	0,000	0,871	177	0,000
Ormandan bitkileri biz toplamazsak zaten çürüyecek	0,196	177	0,000	0,876	177	0,000
Zaten orman içinde ya da köyde yaşıyoruz, ormanlardan faydalanmak bizim hakkımız	0,292	177	0,000	0,856	177	0,000
Orman İşletme Şefliğinden izin almak hem zahmetli hem zaman alıyor	0,224	177	0,000	0,902	177	0,000
Bize ait araziler geçimimizi sağlamak için yeterli değildir, ormanları kullanmak zorundayız	0,223	177	0,000	0,881	177	0,000
Orman kanunlarına tam uyarsak köyleri terk etmemiz gerekir	0,230	177	0,000	0,832	177	0,000

Tablo 3. (Devamı)

Ormanlardan faydalanırken aileden, büyüklerimizden gördüğümüz gibi hareket ediyoruz. Yaptığımızın yanlış olduğunu düşünmüyorum	0,230	177	0,000	0,883	177	0,000
Köyde herkes izin almadan ormanlardan faydalıyor, herkesin yaptığı şeyler kanunlarda suç olmamalıdır	0,276	177	0,000	0,795	177	0,000
a. Lilliefors Significance Correction						

Öte yandan, araştırma ölçeğinde yer alan verilerin normal dağılım analizlerine ilişkin diğer bir yöntem, çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değeri analizidir. Basıklık değerinin -1 ile +1 arasında bulunması birçok uygulama için verilerin normal dağılım gösterdiğine ilişkin ideal olarak kabul edilir. Ancak, basıklık değerinin -2 ile +2 arasındaki olması da kabul edilebilir bir değerdir (George and Mallery, 2012). Uygulamada, çarpıklık ve basıklık değerlerinin -3 ile +3 arasında ya da -2 ile +2 arasında olması durumunda, verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (Kalaycı, 2010).

Çalışma kapsamında kullanılan ölçekteki tüm önermeler için, $-2 < \text{basıklık} < +2$ ve $-2 < \text{çarpıklık} < +2$ şartları sağlandığı tespit edilmiştir (Tablo 4). Buna göre, ölçek üzerinden gerçekleştirilen istatistik analizlerde parametrik testlerin kullanılmasının uygun olduğuna karar verilmiştir.

Tablo 4. Ölçeğe ilişkin normal dağılım test sonuçları (basıklık ve çarpıklık)

	Statistic	Std. Error
Orman suçu işleyenlerin kesinlikle maddi sorunları vardır. Maddi sorunlar kişileri suça iter	Skewness 0,117 Kurtosis -1,471	0,183 0,363
Kişi ailesinin geçimini sağlamak zorundadır, bunun için yapılan her şey mubahtır	Skewness 1,125 Kurtosis 0,748	0,183 0,363
Devlet ufak tefek suçları hoş görmeli, asıl büyük suçlulara yönelmelidir	Skewness 0,329 Kurtosis -1,125	0,183 0,363
Köyümüzde daha iyi eğitim imkânları olsaydı orman suçları daha az olurdu	Skewness -0,724 Kurtosis -0,372	0,183 0,363
Orman suçlarından haksız yere ceza alan çok insan var	Skewness 0,626 Kurtosis -0,395	0,183 0,363
Orman köylüsü ormanlardan uzak tutulmalıdır	Skewness 0,878 Kurtosis -0,567	0,183 0,363
Devlet önce ihtiyaç ve isteklerimizi yerine getirmeli, sonra hesap sormalıdır	Skewness -0,451 Kurtosis -0,853	0,183 0,363
Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyorum	Skewness -0,130 Kurtosis -1,374	0,183 0,363
Ormandan bitkileri biz toplamazsak zaten çürüyecek	Skewness 0,077 Kurtosis -1,332	0,183 0,363
Zaten orman içinde ya da köyde yaşıyoruz, ormanlardan faydalanmak bizim hakkımız	Skewness -0,781 Kurtosis -0,126	0,183 0,363

Tablo 4. (Devamı)

Orman İşletme Şefliğinden izin almak hem zahmetli hem zaman alıyor	Skewness	-0,236	0,183
	Kurtosis	-0,886	0,363
Bize ait araziler geçimimizi sağlamak için yeterli değildir, ormanları kullanmak zorundayız	Skewness	-0,356	0,183
	Kurtosis	-0,928	0,363
Orman kanunlarına tam uyarsak köyleri terk etmemiz gerekir	Skewness	-0,353	0,183
	Kurtosis	-1,371	0,363
Ormanlardan faydalanırken aileden, büyüklerimizden gördüğümüz gibi hareket ediyoruz. Yaptığımızın yanlış olduğunu düşünmüyorum	Skewness	0,452	0,183
	Kurtosis	-0,823	0,363
Köyde herkes izin almadan ormanlardan faydalanıyor, herkesin yaptığı şeyler kanunlarda suç olmamalıdır	Skewness	0,991	0,183
	Kurtosis	-0,132	0,363

Çalışma kapsamında yapılacak istatistik analizlerde sadeleşmeyi sağlayabilmek amacıyla, ölçekteki 15 değişken, ölçülmesi hedeflenen ana fikir temelinde, orman suçlarının nedenleri, ormancılık mevzuatına yönelik görüşler ve ormanların korunması gerekliliği şeklinde 3 farklı grup altında toplanmıştır (Tablo 5). Gruplandırma SPSS programı “yeni hesap değişkeni tanımlama (compute variable)” fonksiyonu ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 5. Ölçekteki önermelerin yeni değişken olarak gruplandırılması

Orman suçu işleyenlerin kesinlikle maddi sorunları vardır. Maddi sorunlar kişileri suça iter	Orman Suçlarının Nedenleri
Kişi ailesinin geçimini sağlamak zorundadır, bunun için yapılan her şey mubahdır	
Köyümüzde daha iyi eğitim imkânları olsaydı orman suçları daha az olurdu	
Devlet önce ihtiyaç ve isteklerimizi yerine getirmeli, sonra hesap sormalıdır	
Ormandan bitkileri biz toplamazsak zaten çürüyecek	
Orman İşletme Şefliğinden izin almak hem zahmetli hem zaman alıyor	
Bize ait araziler geçimimizi sağlamak için yeterli değildir, ormanları kullanmak zorundayız	Ormancılık Mevzuatı
Devlet ufak tefek suçları hoş görmeli, asıl büyük suçlulara yönelmelidir	
Zaten orman içinde ya da köyde yaşıyoruz, ormanlardan faydalanmak bizim hakkımız	
Orman suçlarından haksız yere ceza alan çok insan var	
Orman kanunlarına tam uyarsak köyleri terk etmemiz gerekir	
Köyde herkes izin almadan ormanlardan faydalanıyor, herkesin yaptığı şeyler kanunlarda suç olmamalıdır	
Ormanlardan faydalanırken aileden, büyüklerimizden gördüğümüz gibi hareket ediyoruz. Yaptığımızın yanlış olduğunu düşünmüyorum	Ormanların Korunması Gerekliliği
Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyorum	
Orman köylüsü ormanlardan uzak tutulmalıdır	

Çalışma kapsamında elde edilen veriler frekans, aritmetik ortalama, yüzde ve standart sapma gibi tanımlayıcı analizlere tabi tutulmuş olup, istatistik analizlerde SPSS paket programı kullanılmıştır. Çalışma alanına ilişkin adli veriler, resmi makamlardan

ilgili prosedür doğrultusunda talep edilmiş olup, kişisel bilgiler gizli tutulacak şekilde tez içerisinde değerlendirilmiştir.

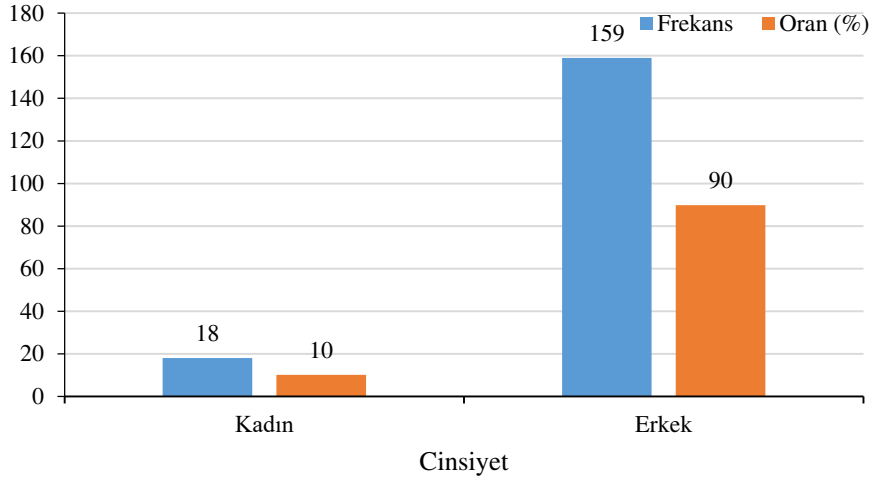
Araştırmada kullanılacak veri toplama aracı, Gümüşhane Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiđi Kurulu'nun onayına sunulmuş olup, 14/06/2023 tarih ve 2023/3 sayılı toplantısında ilgili mevzuata uygun olduğuna dair onay verilmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

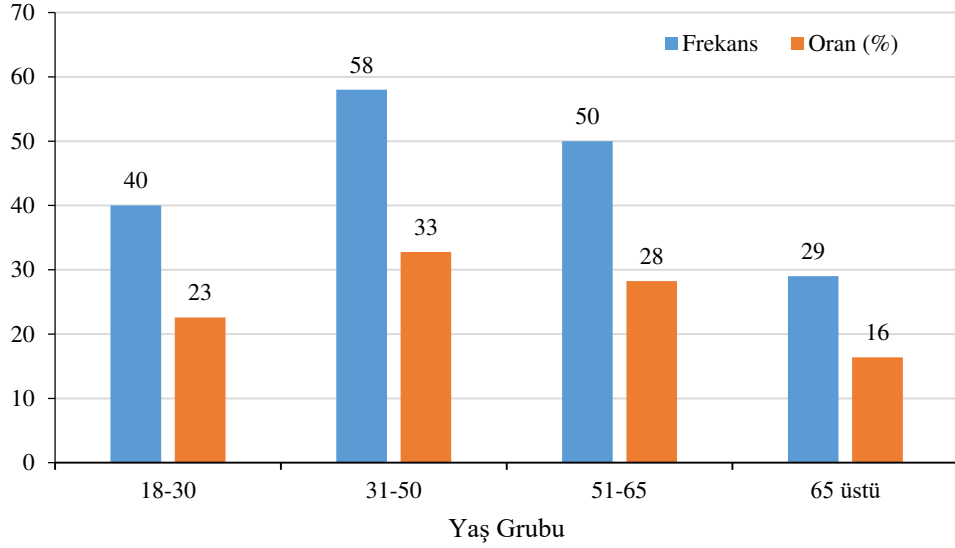
Araştırma kapsamında ulaşılan bulgular aşağıdaki şekil ve tablolarda verilmiştir.

Çalışmada toplam 177 katılımcının görüşleri alınmış olup, bu katılımcıların %10 (18 katılımcı) kadın ve %90'ı erkek (159 katılımcı) olarak gerçekleşmiştir (Şekil 2).

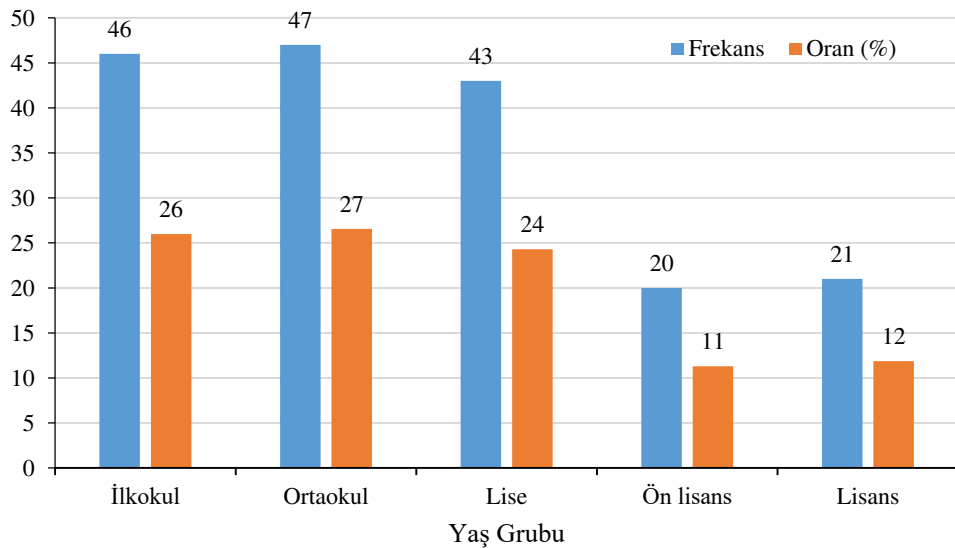
Şekil 2. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı

Çalışmada, katılımcılar 4 yaş grubunda kategorize edilmiştir. Buna göre 18-30 yaş aralığında bulunan katılımcı sayısı 40 (%23), 31-50 yaş aralığındaki katılımcı sayısı 58 (%33), 51-65 yaş aralığındaki katılımcı sayısı 50 (%28) ve 65 yaş üstü katılımcı sayısı 29 (%16) olarak tespit edilmiştir. Katılımcı sayısının en fazla olduğu aralık 31-50 yaş aralığı olup katılımcı sayısının en az olduğu yaş aralığı 65 ve üzeridir (Şekil 3).

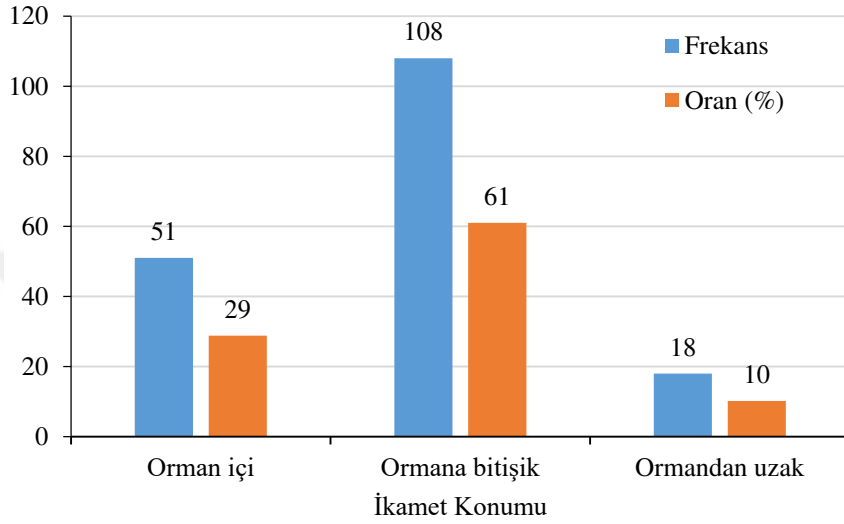
Şekil 3. Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı

Çalışmada katılımcılar, 5 farklı eğitim düzeyine göre gruplandırılmıştır. Buna göre ilkokul mezunu katılımcı sayısı 46 (%26), ortaokul mezunu katılımcı sayısı 47 (%27), lise mezunu katılımcı sayısı 43 (%24), Ön Lisans mezunu katılımcı sayısı 20 (%11) ve lisans mezunu katılımcı sayısının 21 (%12) olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi en fazla olan katılımcıların ortaokul mezunları olduğu 47 (%27) ve bunu ilkokul mezunlarının 46 (%26) takip etmiştir. Ön lisans mezunu katılımcı sayısının diğer eğitim durumlarına göre en düşük sırada yer aldığı görülmektedir (Şekil 4). Literatürde tespit edilen ve orman köylülerini konu edinen çalışmalarda da katılımcıların eğitim düzeyinin bu çalışmaya benzer şekilde düşük olduğu bildirilmiştir (Önal ve Bekiroğlu, 2011; Durkaya vd., 2017; Komut, 2019)

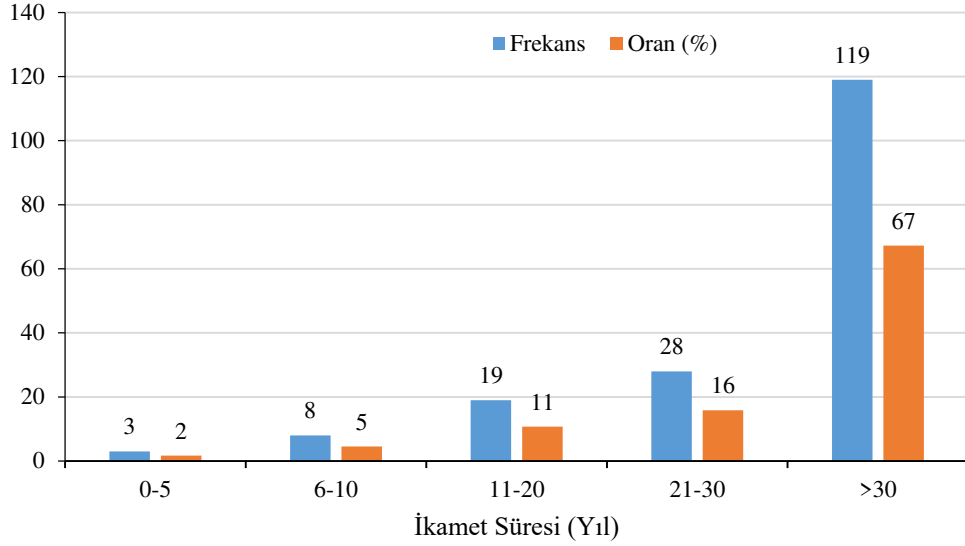
Şekil 4. Katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımı

Katılımcıların ikamet durumları ormana yakınlık esasına göre belirlenmiştir. Buna göre 51 (%29) katılımcının orman içi, 108 (%61) katılımcının ormana bitişik ve 18 (%10) katılımcının ormandan uzak ikamet ettiği görülmektedir. Katılımcıların ikamet konumları ağırlıklı olarak ormana bitişik konumda ikamet ettiği görülmüştür (Şekil 5). ORKÖY kapsamında orman köyü kapsamına giren yerleşimlerde kredi ve hibe destekleri için en az 1 yıl ikamet ediyor olmak şartı aranmaktadır (RG, 2013).

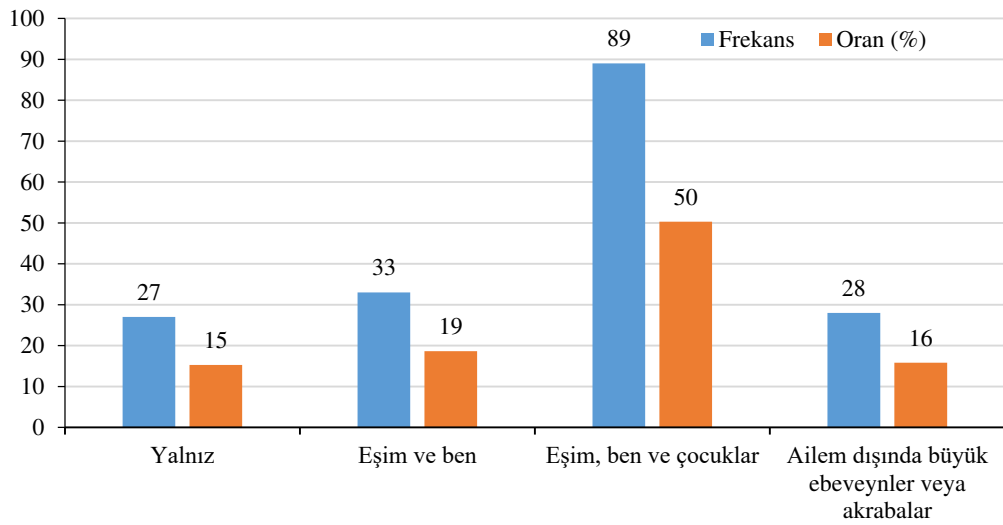
Şekil 5. Katılımcıların ikametlerinin ormana göre durumu

Katılımcıların adreslerinde ikamet süreleri 5 grupta esasında ele alınmıştır. Buna göre katılımcıların 3'ü (%2) 0-5 yıl, 8'i (%5) 6-10 yıl, 19'u (%11) 11-20 yıl, 28'i (%16) 21-30 yıl ve 119'u (%67) 30 yıldan fazla ikamet etmektedir. Katılımcıların büyük bir bölümünün kalıcı (30 yıldan fazla) bir ikametleri olduğu görülmektedir (Şekil 6). Orman köylülerini konu edinen bir çalışmada yerleşimlerinde uzun süre ikamet eden katılımcı oranı %76, 9 olarak bildirilmiştir (Sağlam ve Öztürk, 2008).

Şekil 6. Katılımcıların adreslerinde ikamet süreleri

Katılımcıların geçimlerinden sorumlu olduğu birey sayısının hane büyüklüğünü belirleyebilmek adına 4 grupta incelenmiştir. Buna göre yalnızca kendi geçimini sağlayan 27 (%15), eşi ve kendisinin geçiminden sorumlu olan 33 (%19), eşi, kendisi ve çocuklarının geçiminden sorumlu olan 89 (%50) ve ailesi dışında büyük ebeveynler veya akrabaların geçiminden sorumlu olan katılımcı sayısının 28 (%16) olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların yarısı 89 (%50) eşi, kendisi ve çocuklarının geçiminden sorumludur. Sadece kendi geçimlerini sağlayan katılımcı sayısının ise en az düzeyde gerçekleştiği görülmektedir (Şekil 7).

Şekil 7. Katılımcıların geçimlerinden sorumlu olduğu bireyler

Çalışma kapsamında, “Civarınızdaki ormanlarının korunması için devlet tarafından yeterli denetim yapılıyor mu?” sorusuna ‘Evet’ yanıtını veren katılımcı sayısı 116 (%66), “Orman köylüsüne kanunen yıllık odun hammaddesi hakkı (zati ihtiyaç) sizin gerçekte duyulan ihtiyacınız için yeterli mi?” sorusuna ‘Evet’ yanıtını veren 135 (%76) ve “Size Orman İşletme Müdürlüğü tarafından orman suçları hakkında herhangi bir eğitim/bilgilendirme, broşür dağıtımı, duyuru yapıldı mı?” sorusuna ‘Evet’ yanıtını veren katılımcı sayısının 45 (%25) olduğu görülmektedir (Tablo 6). Buna göre katılımcıların büyük bir bölümü civarlarındaki ormanların korunması için devlet tarafından yeterli denetimin yapıldığını, orman köylüsüne kanunen yıllık odun hammaddesi hakkının (zati ihtiyaç) gerçekte duyulan ihtiyaç için yeterli olduğu ve orman işletme müdürlüğü tarafından orman suçları hakkında herhangi bir eğitim/bilgilendirme, broşür dağıtımı yapılmadığı belirtilmiştir. Literatürde yer alan bazı çalışmalarda da ormancılık faaliyetleri ve orman suçları hakkındaki farkındalığın geliştirilmeye ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir (Birben vd., 2019; Sezgin ve Gültekin, 2022; Bostancı ve Gencay, 2023).

Tablo 6. Katılımcıların ormanlara yönelik bazı görüşleri

Ormanlara İlişkin Görüşler	Evet			
	Frekans	Oran (%)	Frekans	Oran (%)
Civarınızdaki ormanlarının korunması için devlet tarafından yeterli denetim yapılıyor mu?	116	66	61	34
Orman köylüsüne kanunen yıllık odun hammaddesi hakkı (zati ihtiyaç) sizin gerçekte duyulan ihtiyacınız için yeterli mi?	135	76	42	24
Size Orman İşletme Müdürlüğü tarafından orman suçları hakkında herhangi bir eğitim/bilgilendirme, broşür dağıtımı, duyuru yapıldı mı?	45	25	132	75

Ormanların korunması üzerinde etkili olabilecek faktörler 6 önerme halinde katılımcıların görüşlerine sunularak önceliklendirilmesi istenmiştir. Her önerme için farklı sıralaması için elde edilen frekanslar (Sıralama Frekansı-SF), 6 önerme üzerinden ağırlıklandırılmış ve sıralama ağırlıklandırılmış puan (SAP) elde edilmiştir. Her bir önermenin sıralamadaki 6 düzey için bulunan SAP değerleri toplanarak sıralama ağırlıklandırılmış puan toplamı (SAPT) hesaplanmıştır. Önermeler, hesaplanan bu değer üzerinden etkililik derecesine göre sıralanmıştır. Buna göre, ormanlar üzerindeki denetimin artırılmasının ormanların korunmasındaki etkili faktör olurken, ikinci sırayı halkın bilinçlendirilmesi almıştır. Ormanlara ilişkin yasal düzenlemeler ise katılımcılar tarafından ormanların korunmasında en düşük etkili faktör olarak görüldüğü anlaşılmıştır (Tablo 7). Ormanların korunmasında denetim sıklığının artırılması ve

bilinçlendirmenin en önemli araçlar arasında olduğu farklı bilimsel çalışmalar tarafından da ortaya konmuştur (Kahyaoğlu vd., 2022; Bostancı ve Gencay, 2023).

Tablo 7. Katılımcıların ormanlara yönelik bazı görüşleri

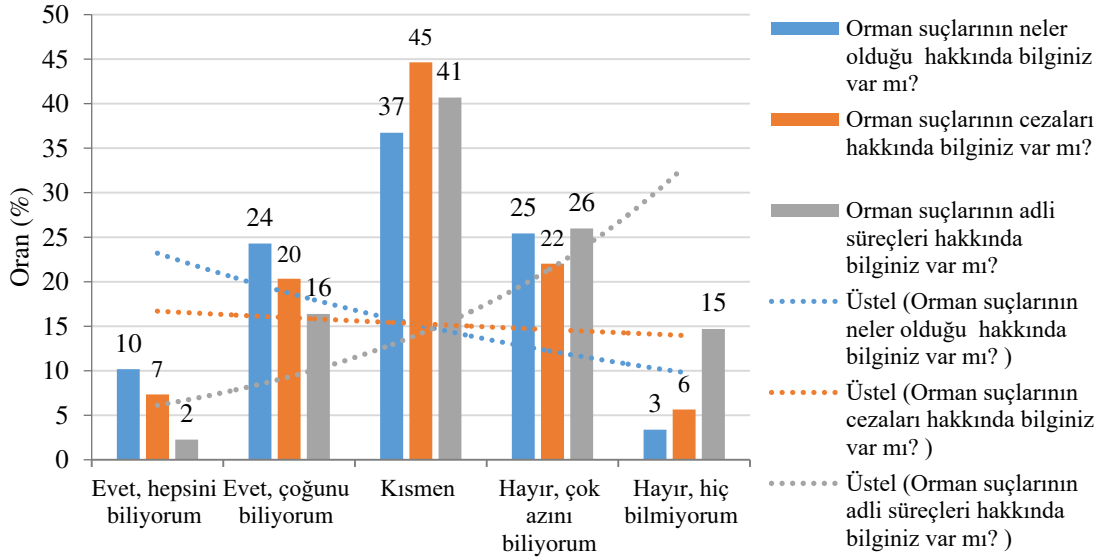
Orman Koruma Önlemleri	1.		2.		3.		4.		5.		6.		SAPT
	SF	SAP	SF	SAP	SF	SAP	SF	SAP	SF	SAP	SF	SAP	
Denetimin artırılması	31	186	40	200	45	180	34	102	16	32	10	10	710
Halkın bilinçlendirilmesi (eğitim toplantıları)	52	312	23	115	27	108	19	57	29	58	26	26	676
Halkın gelir düzeyinin artırılarak ormana olan ihtiyacının azaltılması	31	186	38	190	23	92	25	75	26	52	34	34	629
Daha fazla orman koruma memuru istihdam edilmesi	10	60	28	140	44	176	46	138	26	52	22	22	588
Cezaların yüksek olması ve caydırıcılığı	24	144	31	155	20	80	20	60	39	78	42	42	559
Yasal düzenlemelerin varlığı	28	168	17	85	18	72	32	96	40	80	42	42	543
SF:Sıralama Frekans, SAP: Sıralama Ağırlıklandırılmış Puan, SAPT: Sıralama Ağırlıklandırılmış Puan Toplamı													

Çalışmada, katılımcıların orman suçları ve mevzuata ilişkin bilgi düzeyleri, temel esasları içeren 3 soru doğrultusunda incelenmiştir. “Orman suçlarının neler olduğu hakkında bilginiz var mı?” sorusuna “Evet, hepsini biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %10, “Evet, çoğunu biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %24, “Kısmen” yanıtını verenlerin oranının %37, “Hayır, çok azını biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %25 ve “Hayır, hiç bilmiyorum” yanıtını verenlerin oranının %3 olduğu görülmektedir (Şekil 8). Buna göre katılımcıların genel olarak orman suçlarının neler olduğuna dair bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılabilir. Mercimek (2019) ile Sezgin ve Gültekin (2022), orman köylülerinin yaptıklarının orman suçları kapsamında olmadığını düşünmelerinin önemli bir suç etkeni olduğunu bildirmiştir.

“Orman suçlarının cezaları hakkında bilginiz var mı?” sorusuna “Evet, hepsini biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %7, “Evet, çoğunu biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %20, “Kısmen” yanıtını verenlerin oranının %45, “Hayır, çok azını biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %22 ve “Hayır, hiç bilmiyorum” yanıtını verenlerin oranının %6 olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel olarak orman suçlarının cezaları hakkında bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

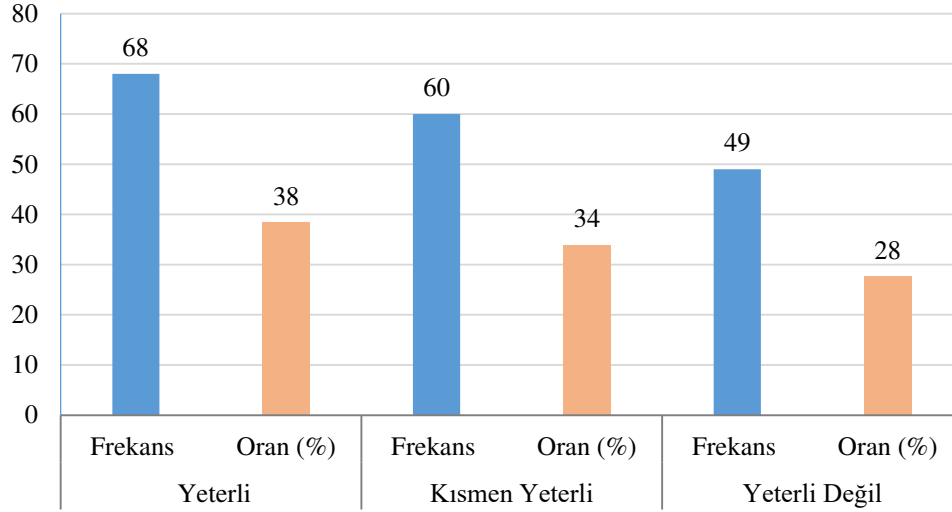
“Orman suçlarının adli süreçleri hakkında bilginiz var mı?” sorusuna “Evet, hepsini biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %2, “Evet, çoğunu biliyorum” yanıtını

verenlerin oranının %16, “Kısmen” yanıtını verenlerin oranının %41, “Hayır, çok azını biliyorum” yanıtını verenlerin oranının %26 ve “Hayır, hiç bilmiyorum” yanıtını verenlerin oranının %15 olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel olarak orman suçlarının adli süreçleri hakkında yeterli bilgi düzeylerinin olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

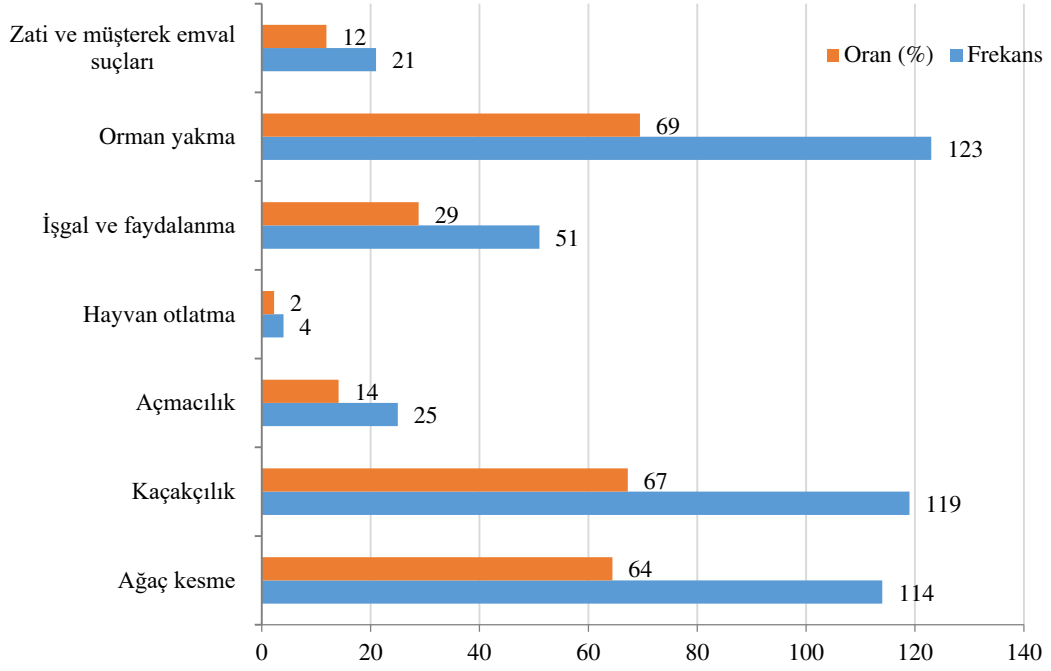
Şekil 8. Katılımcıların orman suçları ve mevzuata ilişkin bilgi düzeyleri

Katılımcıların orman suçlarına ilişkin cezaların caydırıcılıkları ilişkin görüşleri 3 düzeyde ele alınmıştır. Buna göre cezaların yeterli olduğunu düşünen 68 (%38), kısmen yeterli olduğunu düşünen 60 (%34) ve yeterli olmadığını düşünen 49 (%26) katılımcının olduğu görülmektedir (Şekil 9). Katılımcıların büyük bir kısmı orman suçlarının yeterli olduğunu düşünmektedir. Birben vd. (2019), orman suçlarına ilişkin cezai yaptırımların ormanların korunmasında en önemli faktörlerden biri olduğunu bildirmiştir. Aynı çalışmada, öğrenim ve gelir düzeyi düşük katılımcıların cezaların caydırıcılığını daha fazla önemseddiği belirtilmiştir.

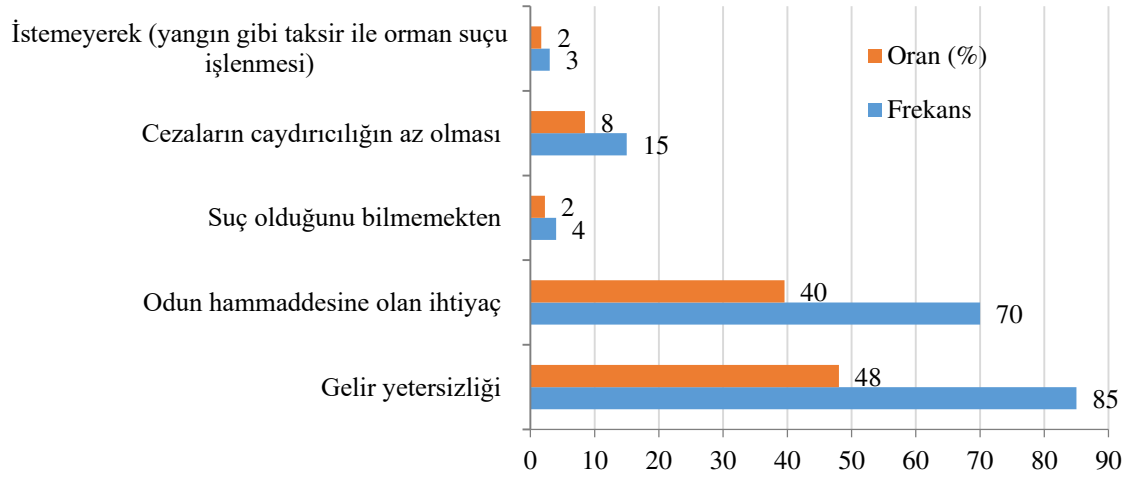
Şekil 9. Orman suçlarına ilişkin cezaların caydırıcılıkları

Literatürde bahsi geçen orman suçları esas alınarak, katılımcıların diğerlerine kıyasla daha önemli gördüğü orman suçları belirlenmiştir. Buna göre önemli orman suçları arasında “Zati ve müşterek emval suçları” olduğunu düşünen 21 (%12), “Orman yakma” olduğunu düşünen 123 (%69), “İşgal ve faydalanma” olduğunu düşünen 51 (%29), “Hayvan otlatma” olduğunu düşünen 4 (%2), “Açmacılık” olduğunu düşünen 25 (%14), “Kaçakçılık” olduğunu düşünen 119 (%67) ve “Ağaç kesme” olduğunu düşünen 114 (%64) kişinin olduğu görülmektedir (Şekil 10). Katılımcılara göre en önemli orman suçları sırasıyla orman yakma, kaçakçılık, ağaç kesme, işgal ve faydalanma, açmacılık, zati ve müşterek emval suçları ve hayvan otlatmadır. Yapılan bir çalışmada, ülkemizde 1988-2019 yıllarında gerçekleşen orman suçlarının %37 oranında kaçak kesim, %17 oranında usulsüz alan açma, %16 oranında kaçak nakletme, %15 oranında izinsiz otlatma, %12 oranında usulsüz alan işgal etme ve %3 oranında usulsüz sarf suçu şeklinde olduğu bildirilmiştir (Kahyaoğlu vd., 2022). Yerel sahalarda yapılan çalışmalarda da benzer ilişkinin tespit edildiği belirtilmiştir (Bostancı ve Gençay, 2023).

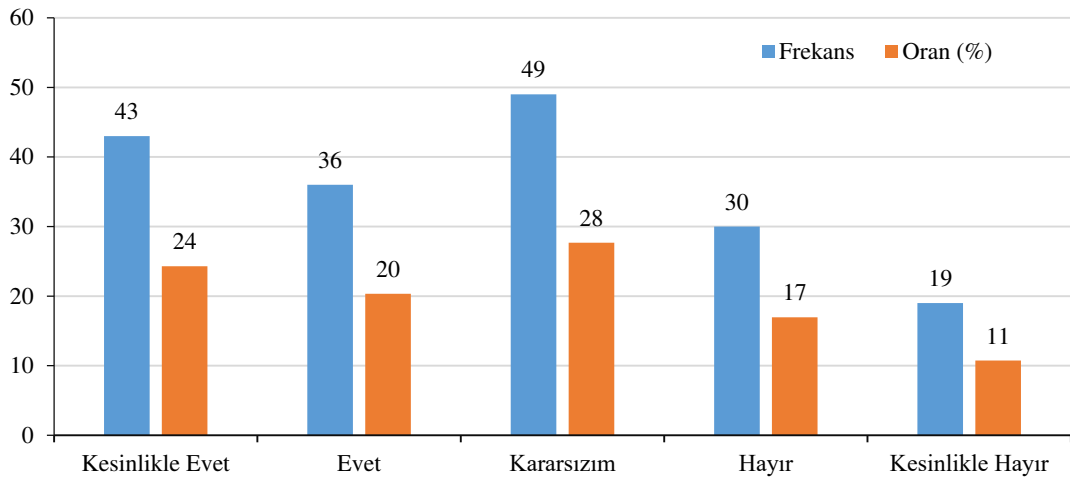
Şekil 10. Katılımcılara göre önemli orman suçları

Katılımcıların orman suçlarının temel nedenlerine ilişkin görüşleri 5 faktör üzerinden değerlendirilmiştir. Buna göre “İstemeyerek (yangın gibi taksir ile orman suçu işlenmesi)” olduğunu düşünen 3 (%2), “Cezaların caydırıcılığının az olması” olduğunu düşünen 15 (%8), “Suç olduğunu bilmemekten” olduğunu düşünen 4 (%2), “Odun hammaddesine olan ihtiyaç” olduğunu düşünen 70 (%40) ve “Gelir yetersizliği” olduğunu düşünen 85 (%48) katılımcı olduğu görülmektedir. Katılımcılara göre orman suçlarının nedenleri önem sırasına göre gelir yetersizliği, odun hammaddesine olan ihtiyaç, cezaların caydırıcılığının az alması, suç olduğunu bilmemek ve istemeyerek (yangın gibi taksir ile orman suçu işlenmesi) olarak sıralanmıştır (Şekil 11). Belirlenen orman suçları nedenleri literatürle benzerlik gösterecek şekilde tespit edilmiştir (Komut, 2022; Sezgin ve Gültekin, 2022; Bostancı ve Gençay, 2023). Konuya ilişkin yapılan bir çalışmada, bölgesel gelişmişlik ve gelir düzeyi düşüklüğünün orman suçlarında artışa neden olduğu bildirilmiştir (Komut, 2022).

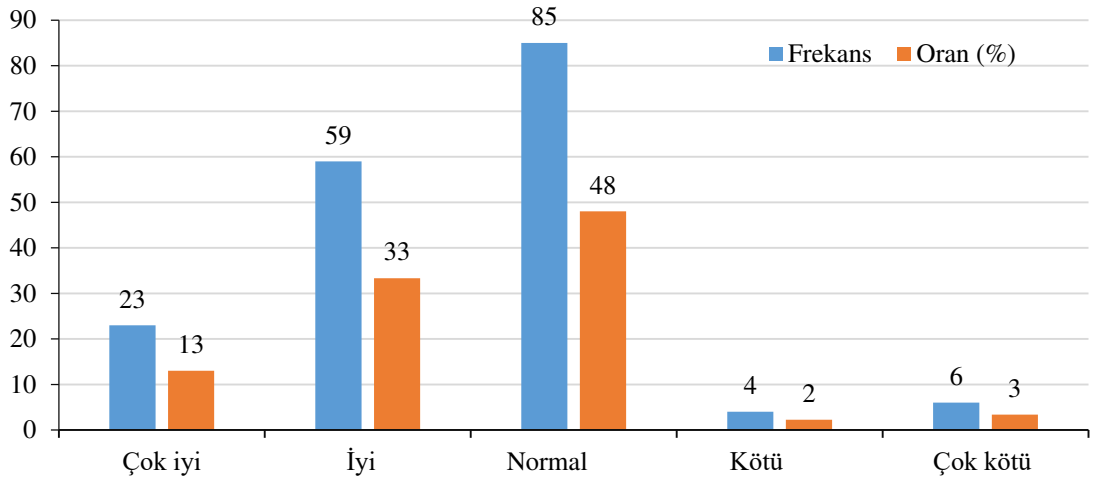
Şekil 11. Katılımcılara göre orman suçlarının nedenleri

Orman mülkiyetinin ormanların korunması üzerinde olası olumlu etkilerine ilişkin 5’li likert ölçeği düzeyinde katılımcıların görüşlerine başvurulmuştur. Buna göre “Kesinlikle Evet” yanıtını veren katılımcı sayısının 43 (%24), “Evet” yanıtını veren katılımcı sayısının 36 (%20), “Kararsızım” yanıtını verenlerin sayısının 49 (%28), “Hayır” yanıtını verenlerin sayısının 30 (%17) ve “Kesinlikle Hayır” yanıtını verenlerin sayısının 19 (%11) olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcılar çoğunluğu “Kesinlikle Evet” ve “Evet” yanıtını vermişlerdir (Şekil 12). Katılımcıların büyük bölümü mülkiyet değişiminin ormanların korunmasına olumlu katkısı olduğunu düşünmektedir. Sağlam ve Öztürk (2008) ile Mercimek (2019) yaptıkları çalışmalarda, özel mülkiyetin ormanların korunmasında etkili olmayacağını bildirmişlerdir.

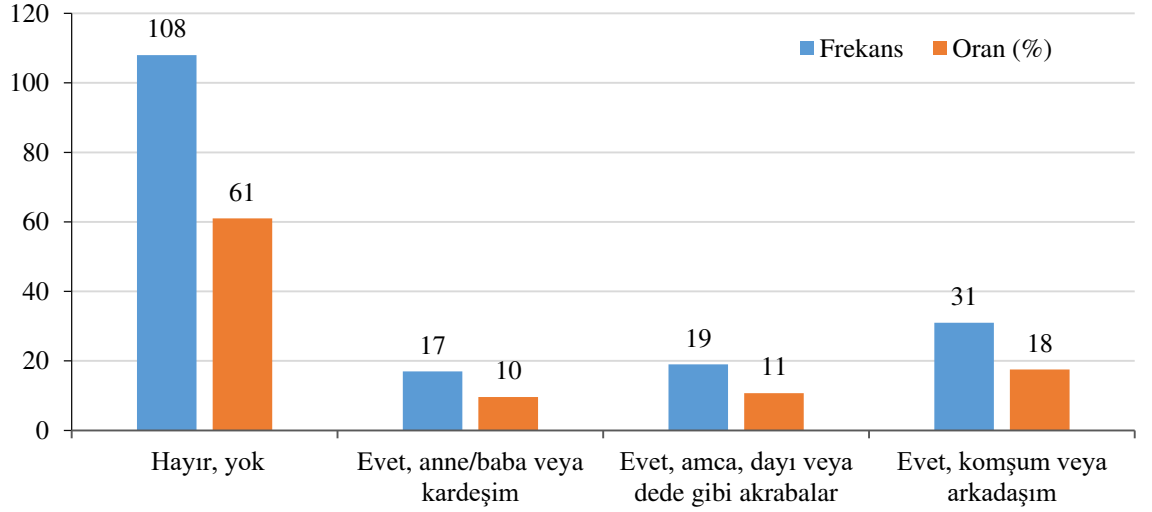
Şekil 12. Mülkiyet değişiminin ormanların korunmasına olumlu katkısına ilişkin görüşler

Çalışmada, katılımcıların ormancılık teşkilatı ile ilişkilerini nasıl tanımladıklarına ilişkin 5 kategori kullanılmıştır. Buna göre katılımcıların 23 'ü (%13) Çok İyi, 59'u (%33) İyi, 85'i (%48) Normal, 4'ü (%2) Kötü ve 6'sı (%3) Çok kötü yanıtını vermişlerdir. Buna göre katılımcıların büyük bölümünün orman işletme personelleri ile ilişkilerinin normal ve iyi düzeyde olduğu görülmektedir (Şekil 13). Literatürde ormancılık politikalarının uygulanmasında ormancılık teşkilatı ve orman köylülerinin ilişkilerinin iyi tutulması ve katılımcılığın sağlanması gerekliliğine vurgu yapılmıştır (Sağlam ve Öztürk, 2008; Bostancı ve Gençay, 2023).

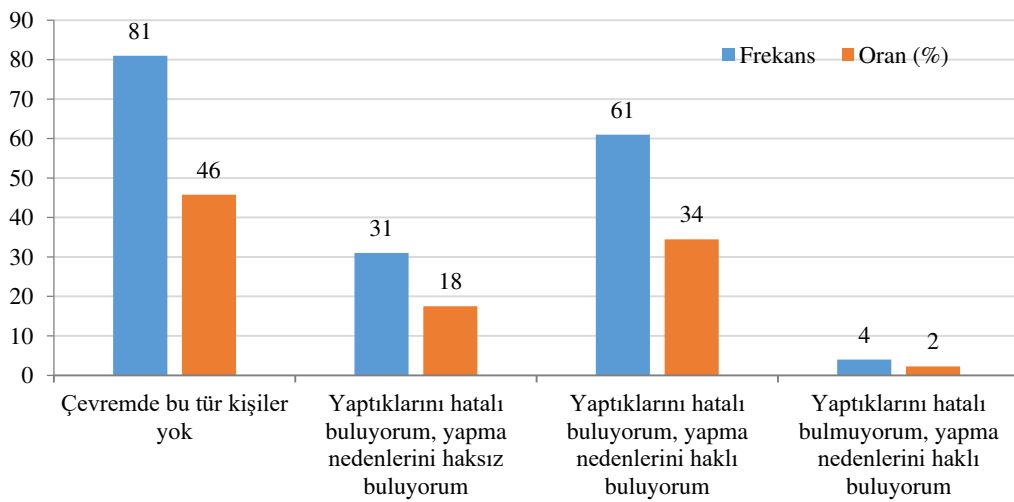
Şekil 13. Katılımcıların orman işletme personeli ile ilişkilerine yönelik görüşleri

Katılımcıların yakın çevresinin orman suçlarından hüküm giyme durumu 4 grup üzerinden belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre katılımcıların 108'i (%61) "Hayır", 17'si (%10) "Evet, anne/baba veya kardeşim", 19'u (%11) "Evet, amca, dayı veya dede gibi akrabalar" ve 31'i "Evet, komşum veya arkadaşım" yanıtını vermişlerdir (Şekil 14). Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğunun yakın çevresinin orman suçlarından hüküm giymedikleri görülmektedir.

Şekil 14. Katılımcıların yakın çevresinin orman suçlarından hüküm giyme durumu

Katılımcıların orman suçu işleyenlere bakış açısını belirleyebilmek 4 kategori üzerinden görüşlerine başvurulmuştur. Buna göre katılımcıların 81'i (%46) "Çevremde bu tür kişiler yok", 31'i (%18), "Yaptıklarını hatalı buluyorum, yapma nedenlerini haksız buluyorum", 61'i (%34) "Yaptıklarını hatalı buluyorum, yapma nedenlerini haklı buluyorum", 4'ü (%2) "Yaptıklarını hatalı bulmuyorum, yapma nedenlerini haklı buluyorum" yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun çevresinde bu tür kişilerin bulunmadığı görülmekle birlikte yakınları olanların ise çoğunluğu ise yaptıklarını hatalı bulmakla birlikte yapma nedenlerini haklı bulduklarını belirtmişlerdir (Şekil 15).

Şekil 15. Katılımcıların yakınlarının orman suçlarına ilişkin değerlendirmeleri

Katılımcıların ormanların faydalarına ilişkin öncelik sıralamaları 7 temel fayda üzerinden incelenmiştir. Her önerme için farklı sıralaması için elde edilen frekanslar (Sıralama Frekansı-SF), 6 önerme üzerinden ağırlıklandırılmış ve sıralama ağırlıklandırılmış puan (SAP) elde edilmiştir. Her bir önermenin sıralamadaki 6 düzey için bulunan SAP değerleri toplanarak sıralama ağırlıklandırılmış puan toplamı (SAPT) hesaplanmıştır. Önermeler, hesaplanan bu değer üzerinden etkililik derecesine göre sıralanmıştır. Buna göre, ormanlar katılımcılar tarafından büyük oranda odun hammaddesi kaynağı olarak görülmekte olup, temiz hava kaynağı olarak sağladığı faydalar ve ormancılık faaliyetlerinin sağladığı iş imkânları sıralamadaki takip eden öncelikli faydalar olarak görüldüğü belirlenmiştir. Diğer yandan, ormanların erozyon ve sel gibi afetlerden koruma faydaları ve hayvancılığa katkılar en düşük düzeyde önemli fayda olarak görüldüğü tespit edilmiştir (Tablo 8). Buna karşın, bazı çalışmalarda orman köylülerinin ormanları gelir kaynağı olarak görmediklerini ve geçimlerini sağlamada önemli bir yeri bulunmadığını düşündüklerini bildirilmiştir (Toksoy vd., 2008). Diğer yandan, ormana dayalı olarak geçimlerini sağlayan orman köylülerinin orman suçları kapsamını kabullenmediklerini belirtilmiştir (Yılmaz, 2018).

Tablo 8. Katılımcıların ormanların faydalarına ilişkin öncelik sıralaması

	1		2		3		4		5		6		7		SA PT
	S F	SA P	S F	SA P	S F	SA P	S F	SA P	S F	SA P	S F	SA P	S F	SA P	
Odun hammadde kaynağı (yapacak veya yakacak)	7 9	55 3	1 6	96	8 1	40 5	3 0	12 0	1 5	45	8	16	3	3	123 8
Temiz, kaliteli hava, oksijen üretimi	2 3	16 1	3 4	20 4	2 3	11 5	2 0	80	1 5	45	5 4	10 8	1 4	14	727
Çeşitli orman işlerinde istihdam imkânı	2 6	18 2	1 5	90	2 6	13 0	3 3	13 2	1 5	45	2 7	54	4 4	44	677
Odun dışı orman ürünleri kaynağı (çıra, reçine, ıhlamur çiçeği, kestane vb.)	2	14	5 3	31 8	2	10	3 6	14 4	3 5	10 5	1 9	38	1 1	11	640
Estetik güzellik, rekreasyonel (piknik, dinlence alanı) kullanım	2 0	14 0	2 2	13 2	1 8	90	1 7	68	3 4	10 2	2 0	40	3 7	37	609
Hayvancılıkta kullanım	1 8	12 6	2 1	12 6	1 8	90	1 9	76	2 7	10 8	3 6	72	3 3	33	604
Erozyon ve sellerden korunma aracı	9	63	1 6	96	9	45	2 2	88	3 6	10 8	1 3	26	3 5	35	461
SF:Sıralama Frekans, SAP: Sıralama Ağırlıklandırılmış Puan, SAPT: Sıralama Ağırlıklandırılmış Puan Toplamı															

Araştırmada kullanılan ölçeğe ilişkin, her bir önerme için katılımcı sayısı, 5'li likert ölçeğinde verilen puan toplamaları, görüş puan ortalamaları, standart sapma ve varyans değerleri hesaplanmıştır (Tablo 9). Buna göre, varyans değeri ve standart sapması en düşük olan, orman suçlarından haksız yere ceza alındığına ilişkin önerme üzerinde önemli düzeyde kümelenme olduğu anlaşılmıştır. Toplam ve ortalama görüş puanları, orman suçlarından haksız yere ceza alındığı görüşünün benimsenmediğini göstermiştir. Diğer yandan, varyans değeri sıfırdan en uzak ve standart sapması en

yüksek önerme olan, maddi sorunların orman suçlarına ittiğine ilişkin önermede ise kümelenmenin en düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9. Ölçek tanımlayıcı istatistikleri

Önermeler	N	Σ	$\bar{x}$	Std. Sapma	Varyans
1.Orman suçu işleyenlerin kesinlikle maddi sorunları vardır. Maddi sorunlar kişileri suça iter	177	534,00	3,0169	1,45178	2,108
2.Kişi ailesinin geçimini sağlamak zorundadır, bunun için yapılan her şey mubahtır	177	395,00	2,2316	1,09623	1,202
3.Devlet ufak tefek suçları hoş görmeli, asıl büyük suçlulara yönelmelidir	177	458,00	2,5876	1,29442	1,676
4.Köyümüzde daha iyi eğitim imkânları olsaydı orman suçları daha az olurdu	177	593,00	3,3503	1,12886	1,274
5.Orman suçlarından haksız yere ceza alan çok insan var	177	385,00	2,1751	0,98156	0,963
6.Orman köylüsü ormanlardan uzak tutulmalıdır	177	378,00	2,1356	1,34153	1,800
7.Devlet önce ihtiyaç ve isteklerimizi yerine getirmeli, sonra hesap sormalıdır	177	580,00	3,2768	1,24187	1,542
8.Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyorum	177	530,00	2,9944	1,39193	1,937
9.Ormandan bitkileri biz toplamazsak zaten çürüyecek	177	482,00	2,7232	1,34298	1,804
10.Zaten orman içinde ya da köyde yaşıyoruz, ormanlardan faydalanmak bizim hakkımız	177	635,00	3,5876	1,13040	1,278
11.Orman İşletme Şefliğinden izin almak hem zahmetli hem zaman alıyor	177	564,00	3,1864	1,15022	1,323
12.Bize ait araziler geçimimizi sağlamak için yeterli değildir, ormanları kullanmak zorundayız	177	636,00	3,5932	1,12490	1,265
13.Orman kanunlarına tam uyarsak köyleri terk etmemiz gerekir	177	625,00	3,5311	1,41035	1,989
14.Ormanlardan faydalanırken aileden, büyüklerimizden gördüğümüz gibi hareket ediyoruz. Yaptığımızın yanlış olduğunu düşünmüyorum	177	434,00	2,4520	1,19145	1,420
15.Köyde herkes izin almadan ormanlardan faydalıyor, herkesin yaptığı şeyler kanunlarda suç olmamalıdır	177	367,00	2,0734	1,20143	1,443

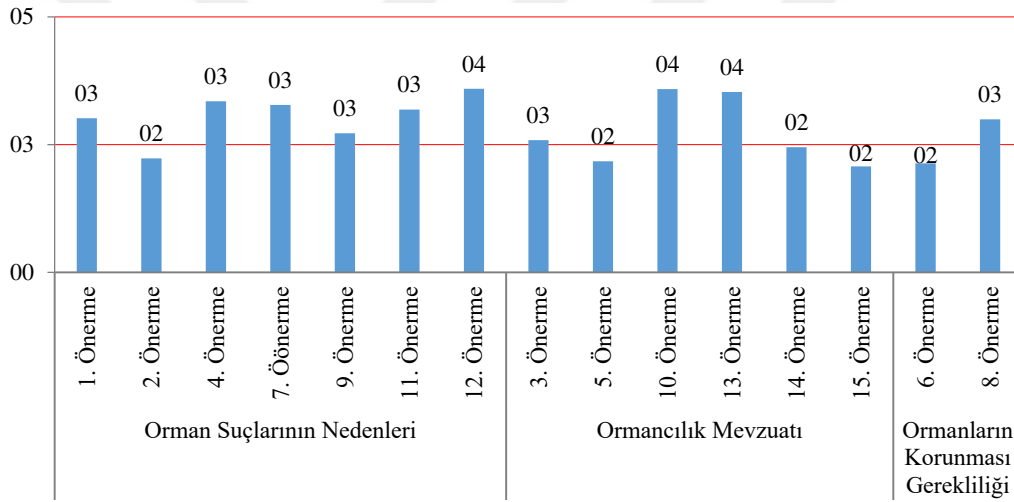
Araştırmada geliştirilen ölçekte yer alan önermelerin ortalama görüş puanlarına göre 6. ve 15. önerme en düşük ortalama değere sahip önermeler olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla, katılımcıların orman köylüsünün ormanlardan uzak tutulması gerektiği görüşüne katılmadıkları anlaşılmıştır. Ayrıca, katılımcıların, ormanlardan faydalanmada yaygın faydalanma söz konusu olduğu için suç kapsamında olmaması gerektiği görüşüne katılmadıkları belirlenmiştir (Şekil 16).

Çalışmada, 2,2 ile diğer düşük görüş ortalamasına sahip önermelerin 2. ve 5. önerme olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların ormandan faydalanmada geçinme kaygısı ile yapılacak her şeyi kabul edilir bulmadıkları, orman suçlarından dolayı haksız yere ceza alan sayısının fazla olduğu görüşüne katılmadıkları görülmüştür (Şekil 16).

Diğer yandan, 3., 9., ve 14. önerme de katılımcıların düşük görüş puan ortalamasına sahip önerme olarak ortaya çıkmıştır. Buna göre, katılımcıların devleti orman suçlarını göz ardı etmesi yönünde taleplerinin olmadığı, orman ürünlerinin toplanmaması durumunda zaten çürüyeceklerini düşünmediği ve ormanlardan

geleneksel şekilde faydalanmaya devam etmelerinin suç olmadığı şeklinde görüşe katılmadıkları anlaşılmıştır (Şekil 16).

Ölçekte yer alan 10. ve 12. önerme en yüksek görüş puanı ortalamasına sahip önermeler olmuştur. Buna göre, katılımcılar orman köylerinde yaşamakta olduklarını ve geçimlerini sağlamak için tarım arazilerinin yetersiz olduğunu, dolayısıyla ormanlardan faydalanma hakları bulunduğu yönündeki görüşlerde genel bir fikir birliği olduğu söylenebilecektir (Şekil 16). Doğrudan orman bağlı olarak geçimlerini sağlayan orman köylülerinin oranının düşük olduğu bildirilmiştir (Toksoy vd., 2018). Diğer yandan, orman köylüleri yerleşim konumları itibarıyla ormandan faydalanmayı kendileri için bir hak olduğunu düşünmektedir (Yılmaz, 2018). Yapılan çalışmalar, ekonomik sorunların artışının ormanlardan faydalanma suçlarında artışa neden olacağı bildirilmektedir (Bekiroğlu vd., 2013; Birben vd., 2019; Komut, 2022; Bostancı ve Gençay, 2023).

Şekil 16. Ölçek ortalama puan dağılımı

Araştırmada veriler üzerinde yapılan T-testi sonuçlarına göre, ormanların korunması gerekliliği faktörüne ilişkin katılımcı görüşleri arasında, cinsiyeti değişkenine göre istatistiksel düzeyde anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir. Buna göre, erkek katılımcıların kadın katılımcıların aksine, orman köylülerinin ormanlardan uzak tutulması ve insanlardan korunması görüşüne olumlu bakmadıkları belirlenmiştir (Tablo 10).

Tablo 10. Cinsiyet değişkenine göre T-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	Std. Sapma	t	df	p
Orman Suçlarının Nedenleri	Kadın	18	3,183	0,727	0,900	175	0,369
	Erkek	159	3,040	0,629			
Ormancılık Mevzuatı	Kadın	18	2,8333	0,827	0,661	175	0,509
	Erkek	159	2,723	0,650			
Ormanların Korunması Gerekliliği	Kadın	18	3,111	1,195	2,304	175	0,022*
	Erkek	159	2,503	1,046			

*p<0,05

Araştırma verileri üzerinde yaş değişkenine göre yapılan Varyans Analizi sonuçları, katılımcıların yaşları ile ormanların korunması gerekliliği faktörüne ilişkin görüşleri arasında istatistiksel düzeyde anlamlı görüş farklılıkları tespit edilmiştir (Tablo 11). Yapılan Dunnett t Post-Hoc analizi görüş farklılığının 51-65 yaş aralığındaki katılımcılar ile yaşı 65'in üzerindeki katılımcılar arasında olduğunu ortaya koymuştur (Tablo 12). Buna göre, 51-65 yaş aralığındaki katılımcıların büyük ölçüde ormanların korunabilmesi için orman köylüsü ve diğer insanların ormanlardan uzak tutulması fikrine katılmadıkları anlaşılmıştır. 65 yaş üzerindeki katılımcıların, söz konusu görüşe katılımlarının yüksek düzeyde olmasa da, 51-65 yaş grubuna göre daha olumlu düşünceye sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 11. Yaş değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları

	Yaş	N	M	F	Sig.
Orman Suçlarının Nedenleri	18-30	40	3,250	1,845	0,141
	31-50	58	2,963		
	51-65	50	2,991		
	>65	29	3,074		
	Toplam	177	3,054		
Ormancılık Mevzuatı	18-30	40	2,933	1,717	0,165
	31-50	58	2,667		
	51-65	50	2,643		
	>65	29	2,753		
	Toplam	177	2,735		
Ormanların Korunması Gerekliliği	18-30	40	2,775	3,149	0,026*
	31-50	58	2,604		
	51-65	50	2,200		
	>65	29	2,828		
	Toplam	177	2,565		

*P<0,05

Tablo 12. Yaş değişkenine göre Post-Hoc Testi (Dunnett t 2-sided) sonuçları

Bağımsız Değişkenler	(I)	(J)	Mean Difference (I-J)	Sig.
Orman Suçlarının Nedenleri	18-30	>65	0,17611	0,493
	31-50	>65	-0,11084	0,751
	51-65	>65	-0,08246	0,881
Ormancılık Mevzuatı	18-30	>65	0,18046	0,511
	31-50	>65	-0,08621	0,874
	51-65	>65	-0,10954	0,793
Ormanların Korunması Gereklięi	18-30	>65	-0,05259	0,993
	31-50	>65	-0,22414	0,635
	51-65	>65	-0,62759*	0,029*

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma, büyük çoğunluğunu erkek katılımcıların oluşturduğu, ağırlıklı olarak 50 yaşın altındaki orman köylüleri ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yaklaşık yarısını ortaokul öğrenim düzeyi ve altındaki bireyler oluşturmuştur. Çalışma kapsamında ulaşılan katılımcıların büyük oranda orman bitişiği yerleşim alanlarında ve 20 yılın üzerinde sürelerde ikamet ettiği görülmüştür.

Çalışma kapsamında ulaşılan orman köylüleri ormancılık teşkilatının ormanların korunması adına yaptığı denetimleri kısmen yeterli görmektedir. Diğer yandan, zati ihtiyaç kapsamında orman köylülerine verilen yapacak ve yakacak odun miktarı ağırlıklı olarak yeterli görülmektedir.

Ormanları daha etkin şekilde korunabilmesi amacıyla başvurulabilecek yöntemler arasında denetimin artırılması, orman köylülerinin bilinçlendirilip farkındalığın artırılması ve orman köylülerinin gelirlerin artırılması ağırlıklı olarak öne çıkmış hususlar olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda yasal düzenlemelerin artırılması ve cezaların caydırıcılığı orman köylüleri tarafından etkisi düşük faktörler olarak görülmüştür. Diğer yandan orman köylülerinin orman suçlarının cezaları ve adli süreçler hakkında genel itibarıyla bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmıştır. Buna karşın, orman köylülerinin orman suçlarının cezai yaptırımlarının artırılmasına sıcak bakmamaktadır.

Ormanların yakılması, ağaç kesme ve buna bağlı illegal faaliyetler orman köylüleri tarafından en bilindik orman suçları olarak öne çıkmaktadır. Gelir yetersizliği ve odun hammaddesine duyulan ihtiyaç orman köylüleri tarafından orman suçlarının temel nedenleri olarak görülmektedir. Geçiminden sorumlu olunan hane halkı birey sayısının artışı gelir yetersizliği etkeni olarak ortaya çıkmıştır.

Orman köylülerinin çevrelerinde orman suçları kapsamında tespiti yapılmış kişiler için, yapılan davranışı tasvip etmemelerine karşın, suç kapsamındaki davranışın haklı gerekçelere dayandığını düşündükleri görülmüştür. Bu husus, orman köylülerinin orman kaynaklarını genel olarak, yapacak ve yakacak odun kaynağı olarak görmeleri ile desteklenmiş durumdadır. Orman köylüleri orman suçlarının en temel gerekçesi olarak maddi sorunları göstermektedir. Bu kapsamda, orman köylülerinin ikamet alanlarında geçimlerini sağlamak için yeterli tarım arazilerinin bulunmayışı, dolayısıyla ormanlardan faydalanma hakları bulunduğu yönündeki görüşleri beraberinde getirmektedir.

Çalışmada, kadın katılımcıların ormanların korunmasında kısıtlayıcı tedbirlerin daha etkili olacağı yönünde erkek katılımcılardan farklılaştığı görülmüştür. Artan yaş faktörü, orman köylüleri için ormanların ormancılık mevzuatının geliştirilmesiyle korunması gerekliliği açısından azalan bir gelişim göstermiştir.

Çalışma sonuçları, orman köylülerinin ormancılık politikaları ve ormancılık mevzuatı ve orman suçlarına ilişkin süreçler hakkında bilgi sahibi olmadıklarını ortaya koymuştur. Dolayısıyla, orman köylülerinin ormancılık politikaları erişilebilirlik ilkesi kapsamında, bilgilendirme toplantıları, afişler, broşürler vb. araçların kullanımıyla bilgilendirilmesi elzem bir husus olarak görülmektedir. Bu husus, mevzuat hükümlerindeki değişiklikler durumunda ihmal edilmeksizin tekrar niteliği taşınmalıdır. Orman suçları için geçerli cezai yaptırımların bilinir hale gelmesi mevzuatın caydırıcılığını artıracaktır. Diğer yandan, orman suçlarının temel etkenleri arasında gösterilen gelir yetersizliği sorununun, geliştirilecek kırsal kalkınma politikaları çözümlenmesi yoluna gidilmelidir. Ayrıca, orman köylülerinin yakacak ve yapacak odun ihtiyaçları için ikame seçenekler yürürlüğe alınarak, ormanlar üzerindeki baskılar azaltılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Alkan, S. (2014). Kırsal nüfus değişiminin, ormanlar ve ormancılık üzerine etkileri (Trabzon ili örneği). *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 14/1.
- Arias, A. (2015). Understanding and managing compliance in the nature conservation context. *Journal of Environmental Management*, 153(2015), 134-143.
- ASİGM, (2020). *Adli İstatistikler 2020. Adli Sicil ve İstatistikler Genel Müdürlüğü*, 05 Haziran 2023 tarihinde <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr> adresinden erişildi.
- Atmış, E. ve Günşen, H. B. (2016). Kentleşmenin Türkiye Ormancılığının Dönüşümüne Etkisi(1990-2010 Dönemi)", *İÜOFD*, 66/1.
- Ayanoğlu, S., ve Güneş, Y. (2003). *Orman suçları*. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları.
- Baş, T. (2006). *Anket Nasıl Hazırlanır? Anket Nasıl Uygulanır? Anket Nasıl Değerlendirilir?* Seçkin Yayıncılık 4. Baskı, Ankara
- Baştürk, R. (2011). *Bütün yönleriyle SPSS örnekli nonparametrik istatistiksel yöntemler* (2. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bayındır, S. (2016). *Orman suçları*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Bekiroğlu, S., Atıcı, E., Özkul Özer, G., Yadiğar, S., ve Uslu, B. (2013). Baltalıkların oluşumu ve baltalıkların koruya dönüştürülmesinin sosyoekonomik boyutu (İstanbul örneği). *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 63(2), 61-70.
- Birben, Ü., Ünal, H. E., ve İmal, U. (2019). Orman suçlarında toplumsal algı: *Kırıkkale İl Merkezi örneği*. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 21(2): 495-505.
- Bostancı, U., ve Gençay, G. (2023). Bölgesel farklılıklara göre yöre halkının orman suçlarına Yaklaşımı (Devrek, Marmaris, Kanlıca Orman İşletme Müdürlükleri). *Bartın University International Journal of Natural and Applied Sciences JONAS*, 6(2): 109-123.
- Burivalova, Z., Şekercioğlu, Ç.H. ve Koh, L.P. (2014). Thresholds of logging intensity to maintain tropical forest biodiversity. *Current Biology*, 24(16), 1893-1898.
- Calvín, R., Oviedo, J. L., ve Salo, M. (2018). Forest resource-based household economy in the communities of the Nanay River Basin, Peruvian Amazonia. *Ecological Economics*, 146(2018), 218-227.

- Contreras-Hermosilla, A. (2002). Law compliance in the forestry sector: an overview (p. 48). Washington, DC: World Bank.
- Demirdal, M. B. (2018). Uluslararası İnsan Hakları Hukuku'nda ölüm cezasının kaldırılması ve Türkiye'deki süreç. *Politik Ekonomik Kuram*, 2(1), 57-72.
- Deniz, T. (2020). Ormancılıkta pazarı olmayan mal ve hizmetlerin değerlerinin belirlenmesi ile ilgili temel kavramlar. *Avrasya Terim Dergisi*, 8(3), 109-119.
- Durkaya, A., 1 , Kaptan, S., Durkaya, B., Önal, G., ve Erdoğan, S. (2017). Orman köylüsü ve yaylacıların sosyo ekonomik ve sosyo kültürel yapısı ile çatışmaların incelenmesi (Giresun ve Manisa Yöresi örneği). *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 19(1), 252-267.
- Elvan, O D. (2005). Ağaç kesme suçunun orman kanunu açısından incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 55(1), 237-260.
- Erbakıcı, F. (2007). *Orman suçlarıyla mücadelede kolluğun etkinliğinin artırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Komutanlığı Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 221 s.
- Erdinç, B., (2012). İdari yaptırımların kavramsal çerçevesi ve cezai yaptırımlarla karşılaştırılması. *Ankara Barosu Dergisi*, 1(2), 241-276.
- FAO (Food and Agriculture Organization of United Nations). (2012). "FRA 2015: Terms and Definitions", Forest Resources Assessment Working Paper 180. <http://www.fao.org/docrep/017/ap862e/ap862e00.pdf>.
- Fox, T R. (2000). Sustained productivity in intensively managed forest plantations. *Forest Ecology and Management*, 138(1-3), 187-202.
- George, D.,ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference* (17. Baskı). Boston: Pearson.
- Gökalp Alica, S. S. (2019). İdari yargı kararları kapsamında çevresel etki değerlendirmesi; mevzuat ve uygulamaya ilişkin sorunlar ile çözüm önerileri. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Gökçen, A., ve Balcı, M. (2011). Kasten öldürme suçu (TCK. M. 81). *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 17(1-2), 95-218.
- Göktürk, N. (2016). Suçun yasal tanımında yer alan "hukuka aykırılık" ifadesinin icra ettiği fonksiyon. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), 407-450.

- Göktürk, N., Özgenç, İ. ve Üzülmüş, İ. (2012). *Ceza hukukuna giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Görücü, Ö., Tolunay, A., Güneş, Y., ve Topçu, P. (2020). Endüstriyel Plantasyonlar Ve Orman Ürünleri Endüstrisi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 22(3), 939-952.
- Güloğlu, Y. (2010). *Türk Kamu Hukukunda Özel Ormanların Hukuki Statüsü*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Gümüş, C. (1992). *Amasya Orman Bölge Müdürlüğünde orman suçlarının nedenleri*. Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Gümüş, C. (2019). Türk Orman Devrimi. Türkiye Ormancılar Derneği.
- Gümüşhane Adliyesi (2022) <https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/138/dosya/2022-yili-faaliyet-raporu31-03-20233-38-pm.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Güneş, Y. (2004). Orman suçlarının ceza hukuku açısından incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 54(1), 143-164.
- Hakverdi, A. E. (2020). Türkiye’de sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve göstergelerinin değerlendirilmesi. *Türkiye Ormancılık Dergisi*, 21(3): 332-343.
- Hammond, E. A. (2019). Effect of public perceptions on support/opposition of frac sand mining development. *The Extractive Industries and Society*, 6(2019), 471-479.
- Hemström, K., Mahapatra, K. ve Gustavsson, L. (2014). Public perceptions and acceptance of intensive forestry in Sweden. *Ambio*, 43(2), 196–206.
- <https://www.orkoop.org.tr/link/atlas.pdf>
- <https://www.ogm.gov.tr/tr/ormanlarimiz/Turkiye-Orman-Varligi>
- İnal, S.(1949). Tabiatı Koruma Karşısında Biz ve Ormancılığımız. İstanbul: OGM Yayını.
- Kahyaoğlu, N. Güvendi, E. ve Ertuğrul, M. H. (2022). Türkiye’deki orman suçlarının değerlendirilmesi. *Bayburt Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 5(1), 115-123.
- Kalaycı, Ş. (2010). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. (5. Baskı), Ankara: Asil Yayın.
- Kalkınma Bakanlığı. (2014). *Sürdürülebilir Orman Yönetimi*. Ankara: Özel İhtisas Komisyonu Raporu.

- Kaptan S. (2008) *Tavşanlı Orman İşletme Müdürlüğü Alabarda Orman İşletme Şefliğinin bünyesindeki orman köylülerinin orman ve ormancılığa bakış açıları*. Bitirme Tezi, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi, Bartın.
- Karakehya, H. ve Usluadam, A. K. (2015). Türk Ceza Hukuku öğretisinde suçun manevi unsuru bağlamında suç genel teorisine ilişkin görüşler. *Journal of Penal Law and Criminology*, 3 (2), 1-24.
- Keenan, R.J., Reams, G.A., Achard, F., de Freitas, J.V., Grainger, A. ve Lindquist, E., (2015). Dynamics of global forest area: results from the FAO global Forest resources assessment 2015. *For. Ecol. Manag.* 352, 9–20.
- Kırbaş, S. (1985). Devlet malları. Birlik Yayıncılık.
- Komut, O. (2019). Odun dışı orman ürünlerine ilişkin paydaş farkındalığı: Orman köylüsü örneği. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 20(1): 110-117.
- Komut, O. (2022). Türkiye’de Orman Suçlarına Yönelik Bölgesel Düzeyde Genel Bir Değerlendirme. *Artvin Çoruh üniversitesi Uluslararası Ekoloji, Ekonomi ve Kırsal Kalkınma Kongresi (ECOSUS 2022)*, 9-11 Haziran 2022, 173-179, Hopa Artvin.
- Korkmaz, Y. (2010). Özel Ormanlar ve Mülkiyet Açısından Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-124.
- Koyuncu, N. (1992). *orman emvali kaçakçılığı suçu ile yargılama usulü hakkında hukuksal incelemeler (Kocaeli örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.
- Kula Kartal, S., ve Mor Dirlik, E. (2016). Geçerlik kavramının tarihsel gelişimi ve güvenirlikte en çoktercih edilen yöntem: Cronbach Alfa Katsayısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1865-1879.
- Lund, H. G. (2014). What is forest? Definitions do make a difference an example from Turkey, *Avrasya Terim Dergisi*, 2 (1), 1-8.
- Mercimek, A. (2019). *Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğünde orman suçlarında toplum bilinci ve hukukun etkinliği*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.

Milli Parklar (2022).

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/MilliParklar#:~:text=%E2%80%8BT%C3%BCrkiye'de%2048%20milli%20park%20bulunmaktad%C4%B1r.>

Mourao, P. R. ve Martinho, V. D. (2019). Forest fire legislation: Reactive or proactive? *Ecological indicators*, 104(2019), 137–144.

OGM (Orman Genel Müdürlüğü). (2012). Ormancılık istatistikleri 2012. Yayın No:3. Ankara: TÜİK

OGM (Orman Genel Müdürlüğü). (2014). Türkiye orman varlığı. Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı Yayın No.: 115, Ankara: CTA

OGM. (2018). *Stratejik Plan 2019–2023*. Ankara: Orman Genel Müdürlüğü.

OGM. (2020). *Ormancılık İstatistikleri 2019*. Ankara: Orman Genel Müdürlüğü.

OGM. (2021). *Türkiye Orman Varlığı 2020*. Ankara: Orman Genel Müdürlüğü.

Orman Kanunu. (1956). 6831 Sayılı Orman Kanunu. 15 Haziran 2023 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.6831.pdf> adresinden erişildi.

Önal, P., ve Bekiroğlu, S. (2011). Orman köylerinde ORKÖY tarafından gerçekleştirilen köy kalkındırma projelerinin uygulama sonuçlarının araştırılması (Şile-İstanbul). *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 61 (2): 53-66.

Özdönmez, M. (1966). Türkiye’de orman suçları, neveleri sebepleri ve önlenmesi çareleri üzerinde araştırmalar. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 13(2), 70-111.

Ranjan, R. (2018). What drives forest degradation in the central Himalayas? Understanding the feedback dynamics between participatory forest management institutions and the species composition of forests. *Forest Policy and Economics*, 95(2018), 85–101.

Resmi Gazete (2023). 20 Nisan 2023 Tarihli ve 32169 Sayılı Resmî Gazete. 20 Temmuz 2023 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/fihrist?tarikh=2023-04-20> adresinden erişildi.

RG, (1983). 11.08.1983 tarihli ve 18132 no’lu Resmi Gazete.

RG, (2013). Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik. Resmi Gazete

28811 (04 Kasım 2013). <https://www.resmigazete.gov.tr/> (Erişim tarihi: 10.03.2024)

Sağlam, B., ve Öztürk, A. (2008). Orman koruma faaliyetlerinde etkinliğin artırılmasında orman köylüsü-ormancılık teşkilatı ilişkileri: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü örneği. *Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, 8(2): 131-143.

Sevgi, O. (2013). Orman(-lar), ormanlık alan ve orman alanı terimleri: kullanım sorunları ve öneriler. *Avrasya Terim Dergisi*, 1(1), 59-73.

Sezgin, A. R., ve Gültekin, Y. S. (2022). Orman suçlarının mekânsal ve sosyoekonomik analizi: Yığılca ilçesi örneği. *Düzce University Journal of Science and Technology*, 10(3), 1287-1301.

Simpson, R., Lemaitre, S. ve Whiteman, A. (2012). Implementing an action plan to tackle timber illegality. *Unasylva*, 63(212), 65-71.

Skalar, M. S. (2014). Ormanlara ilişkin küresel bir antlaşmanın yokluğunda uluslararası hukukta ormanların korunması. *Hacettepe HFD*, 4(2), 47-76.

Soyaslan, D. (2014). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları.

Şen, G., Güngör, E. ve Şevik, H. (2018). Defining the effects of urban expansion on land use/cover change: a case study in Kastamonu, Turkey. *Environmental monitoring and assessment*, 190(8), 454.

Şen, G., & Ünal, S. (2003). Orman suçlarının nedenleri üzerine bir araştırma (Karadere Orman İşletme Müdürlüğü örneği).

Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. 5. Baskı, Ankara: Nobel Yayınları. 230 s.

TUİK. (2021). *31 Aralık 2021 tarihli adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) sonuçları*. 25. Temmuz 2023 tarihinde https://www.tuik.gov.tr/indir/duyuru/favori_raporlar.xlsx adresinden erişildi.

Ulusoy, H., Türkoğlu, T., Büyüksakallı, H. ve Malkoçoğlu, S. (2014). *Ormanlardan çok yönlü yararlanmanın işletme düzeyinde değerlendirilmesi (Köyceğiz Orman İşletme örneği)*. II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, “Akdeniz ormanlarının geleceği: Sürdürülebilir toplum ve çevre” 22-24 Ekim 2014, Isparta, 624-636.

UNFCCC (UN Framework Convention on Climate Change). (2002). “Report of the conference of the parties on its seventh session, held at Marrakesh From 29 October To 10 November 2001, Part Two: Action Taken By The Conference Of The Parties”, FCCC/CP/2001/13/Add.1 21 Ocak 2002. http://unfccc.int/meetings/marrakech_oct_2001/meeting/6353/php/view/decision.s.php,

URL-1 , (OGM, <https://www.orkoop.org.tr/link/atlas.pdf> adresinden ulaşılmıştır).

Ünal, M. (2010). Orman Hukuku, Ankara: Yetkin Yayınları.

Van Heeswijk, L. ve Turnhout, E. (2013). The discursive structure of FLEGT (Forest Law Enforcement, Governance and Trade): The negotiation and interpretation of legality in the EU and Indonesia. *Forest Policy and Economics*, 32(2013), 6-13.

Yetiş, Ş., ve Özden, S. (2017). Sosyal devlet ilkesi ışığında türkiye’de orman köylüsünün durumu. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10: 33-53.

Yıldız, D., ve Uzunsakal, E. (2018). Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 14-28.

Yılmaz, A. (2018). Orman, köylü ve devlet: ormandan faydalanma, koruma ve orman suçları bağlamında orman köylüsü ve devlet ilişkileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4): 665-690.

Yurdakul, A. (2011). *Orman Kanunu’nda 5728 sayılı Kanunla Getirilen Değişiklikler, Orman Suçları ve Uygulamalı Çözümler*. Ankara Orman Bölge Müdürlüğü. <https://vdocuments.mx/tc-orman-suclari-ve-uygulamali-coezuemler.htm>

EKLER

Ek 1. Ceza Davaları İstatistik Cetveli

CEZA DAVALARI İSTATİSTİK CETVELİ

BÖLGE MÜD./İŞLETME MÜD.:TORUL İŞLT. MÜD.
YILI: 2022

FORM C

Dava Durumu	Mahkemesi	YANGIN			YERLEŞME			TAŞIMA			AÇMA			KESME			İd. Pa. Cez.Lt.			SAİR			TOPLAM			
Geçen Yıdan Devreden Davalar		Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Derdest	Karar *	Temyiz	Toplam
	Ağır Ceza																									
	Asliye Ceza	3			30	2	13	5			23		11	56		23				8			125	2	47	174
	Sulh Ceza																									
	Diğer Mahk.																									
Toplam (1)		3			30	2	13	5			23		11	56		23				8			125	2	47	174
Yıl İçinde Açılan Davalar	Ağır Ceza																									
	Asliye Ceza	1			4	4	1	2			2			38						4			51	4	1	56
	Sulh Ceza																									
	Diğer Mahk.																									
Toplam (2)		1			4	4	1	2			2			38						4			51	4	1	56
Toplam (1)+(2)		4			34	6	14	7			25		11	94		23				12			176	6	48	230
Yıl İçinde Kesinleşen Kararlar	Mahkûmiyet				13			1			17			20						3			54			54
	Beraat				1						4			6						1			12			12
	Zamanaşımı				1			1												1			3			3
	Toplam (3)				15			2			21			26						5			69			69
Yeni Yıla Devreden Davalar	Ağır Ceza																									
	Asliye Ceza	4			21	15	3	3	2		11	2	2	79	7	5				7			125	26	10	161
	Sulh Ceza																									
	Diğer Mahk.																									
Toplam (1+2)-(3)		4			21	15	3	3	2		11	2	2	79	7	5				7			125	26	10	161

CEZA DAVALARI İSTATİSTİK CETVELLERİ

İşletme Müdürlüğü : GÜMÜŞHANE
Bölge Müdürlüğü : TRABZON
Yılı : 2022

DAVA DURUMU	MAHKEMESİ	YANGIN			YERLEŞME			TAŞIMA			AÇMA			KESME			İDARI PARA CEZ. İTİRAZ (*)			SAİR			TOPLAM			
		Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Derdest	Karar	Temyiz	Toplam
Geçen Yıllardan Devreden	Ağır Ceza																									
	Asliye Ceza	1		3	6		2				5	1	7	16	5	11				4		1	32	6	24	62
	Sulh Ceza																									
	Diğer Mahkemeler																									
Toplam - (1)		1		3	6		2				5	1	7	16	5	11				4		1	32	6	24	62
Yıl İçinde Açılan	Ağır Ceza																									
	Asliye Ceza	1			17			1			11			17									47			47
	Sulh Ceza																									
	Diğer Mahkemeler																									
Toplam - (2)		1			17			1			11			17									47			47
Toplam (1)+(2)		2		3	23		2	1			16	1	7	33	5	11				4		1	109			109
Yıl İçinde Kesilen Kararlar	Mahkumiyet		1			5						2		14						4			26			26
	Beraat													1									1			1
	Zaman Aşımı																									
	Toplam - (3)		1			5						2		15						4			27			27
Yeni Yıla Devreden Davalar	Ağır Ceza																									
	Asliye Ceza	1	1	2	15	2	3	8	4	4	7	4	10	14	8							1	36	11	17	84
	Sulh Ceza																									
	Diğer Mahkemeler																									
Toplam - (1+2) - (3)		1	1	2	15	2	3	8	4	4	7	4	10	14	8							1	36	11	17	84

(*) Mahkumiyet ancak henüz temyiz edilmemiş davalar ile temyiz edilmiş ancak henüz temyiz merciiine gönderilmemiş davalar

Ek 2. En Çok İşlenen Orman Suçları

3. En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı

En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı		
	Suç Türü	Dosya Sayısı
1	Konut Dokunulmazlığını İhlal Etme	1
2	Tehdit	2
3	Taksirle Bir Kişinin Yaralanmasına Neden Olma	2
4	Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma	4
5	Mala Zarar Verme	5
6	Bilişim Sistemleri Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık	5
7	Hırsızlık	5
8	Dolandırıcılık	6
9	Bina İçinde Muhafaza Altına Alınmış Olan Eşya Hakkında Hırsızlık	7
	TOPLAM	37

2022 Faaliyet Raporu, Kelkit Cumhuriyet Başsavcılığı

3. En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı

En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı		
	Suç Türü	Dosya Sayısı
1	Hakaret	3
2	Basit Yaralama	4
3	İftira	1
4	Hakkı Olmayan Yere Tecavüz	1
5	Taksirle Yaralanma	
6	Bilişim Sistemleri Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık	20
7	Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Ele Geçirmek veya Yaymak	28
8	Mala Zarar Verme	20
9	Bina İçinde Muhafaza Altına Alınmış Eşya Hakkında Hırsızlık	9
10	Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma	7
	TOPLAM	93

2022 Faaliyet Raporu, Merkez Cumhuriyet Başsavcılığı

3. En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı

En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı		
	Suç Türü	Dosya Sayısı
1	Basit Yaralama (86/2-1. Cümle)	2
2	Mala Zarar Verme (151/1)	3
3	Hakaret (TCK125/1)	1
4	Bilişim Sistemleri Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık (TCK 158/1-f)	6
5	Taksirle Bir Kişinin Yaralanmasına Neden Olma (TCK 89/1)	3
6	Başkasına Ait Banka veya Kredi Kartının İzinsiz Kullanılması Suretiyle Yarar Sağlama	2
	TOPLAM	17

2022 Faaliyet Raporu, Şiran Cumhuriyet Başsavcılığı

3. En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı

En Çok Karşılaşılan 10 Suç Türüne Göre Daimi Arama Dosya Sayısı		
	Suç Türü	Dosya Sayısı
1	Yapacak Nitelikte Emval Veren Ağaç Kesme	40
2	Dolandırıcılık	17
3	Hırsızlık	10
4	Bilişim Sistemleri Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık	7
5	Mala Zarar Verme	6
6	Hakaret	2
7	Kasten Yaralama	2
8	Konut Dokunulmazlığını İhlal Etme	2
9	Tehdit	1
10	Basit Yaralama	1
	TOPLAM	88

2022 Faaliyet Raporu, Torul Cumhuriyet Başsavcılığı

Ek 3. Tezde Kullanılan Anket Soruları

Sayın Katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, orman köylerinde ikamet eden vatandaşlarımızın orman suçları ile ilgili sorunlarının çözümüne katkı sunabilecek tespitlerin yapılabilmesidir. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz cevaplar tarafımızca saklı tutulacak ve tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Anket sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için soruları samimi ve doğru olarak yanıtlamanız gerekmektedir. Lütfen anketlerin üzerine isim belirtmeyiniz.

İlgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Musa GÜMÜŞ
Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Osman KOMUT
Danışman

- 1- Yaşadığınız ilçe/köy :
- 2- Mesleğiniz:
- 3- Cinsiyet: () Kadın () Erkek
- 4- Yaş Grubunuz: () 18-30 () 31-50 () 51-65 () 65 yaş üstü
- 5- Eğitim durumunuz: () okumadım
() İlkokul () Ortaokul () Lise () Ön lisans () Lisans () Lisansüstü
- 6- Köyün ormana bitişiklik durumu:
() Orman içi () Ormana bitişik () Ormandan uzak
- 7- Kaç yıldır burada yaşıyorsunuz:
() 0-5 yıl arası () 6-10 yıl () 11- 20 yıl () 21-30 () 30 yıldan fazla
- 8- İkametiniz nasıldır?
() Doğduğum beri buradayım () Emekli olduktan sonra sürekli ikamet ediyorum
() Sadece yazları geliyorum () Memurum yakın yerde çalışıyorum (hafta sonu geliyorum)
- 9- Gelir kaynağınız (birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz):
() Tarım () Hayvancılık () Ormancılık () Ticaret
() Emekli () İşçi () Diğer
- 10- Geçiminden sorumlu olduğunuz kişiler kimlerdir?
() Tek başıma yaşıyorum
() Eşim ve ben
() Eşim, ben ve çocuklar
() Ailem dışında büyük ebeveynler veya akrabalar

ORMANLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

- 1- Civarınızdaki ormanlarının korunması için devlet tarafından yeterli denetim yapılıyor mu?
() Evet () Hayır
- 2- Orman köylüsüne kanunen yıllık odun hammaddesi hakkı (zati ihtiyaç) sizin gerçekte duyulan ihtiyacınız için yeterli mi?
() Evet () Hayır
- 3- Sizce ormanların korunmasında aşağıdakilerden hangisi daha etkilidir?
(Eğer 1'den fazla cevabınız varsa lütfen öncelik sırasına göre numaralandırınız)
() Yasal düzenlemelerin varlığı
() Cezaların yüksek olması ve caydırıcılığı
() Halkın bilinçlendirilmesi (eğitim toplantıları)
() Halkın gelir düzeyinin artırılarak ormana olan ihtiyacının azaltılması
() Daha fazla orman koruma memuru istihdam edilmesi
() Denetimin artırılması () Diğer
- 4- Orman Kanunu'nda yer alan orman suçları hakkında bilginiz var mı?
() Evet, hepsini biliyorum
() Evet, çoğunu biliyorum
() Kısmen
() Hayır, çok azını biliyorum
() Hayır, hiç bilmiyorum
- 5- Orman suçlarının yaptırımları (cezaları) hakkında bilginiz var mı?
() Evet, hepsini biliyorum
() Evet, çoğunu biliyorum
() Kısmen
() Hayır, çok azını biliyorum
() Hayır, hiç bilmiyorum

- 6- Orman suçlarındaki yargılanma süreci hakkında bilginiz var mı?
☐ Evet, hepsini biliyorum
☐ Evet, çoğunu biliyorum
☐ Kısmen
☐ Hayır, çok azını biliyorum
☐ Hayır, hiç bilmiyorum
- 7- Kanunda sayılan orman suçlarının cezaları caydırıcılık açısından sizce yeterli mi?
☐ Evet yeterli ☐ Kısmen ☐ Hayır, yeterli değil
- 8- Kanunda sayılan orman suçlarından hangileri sizce önemli orman suçlarıdır? (1'den fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)
☐ Ağaç kesme
☐ Kaçakçılık
☐ Açmacılık
☐ Hayvan otlatma
☐ İşgal ve faydalanma
☐ Orman yakma
☐ Zati ve müşterek emval üzerinde işlenen suçlar
- 9- Bunların dışında orman suçu olması gerektiğini düşündüğünüz bir hareket şekli var mı?
 Bence.....
- 10- Size Orman İşletme Müdürlüğü tarafından orman suçları hakkında herhangi bir eğitim/bilgilendirme, broşür dağıtım, duyuru yapıldı mı?
☐ Evet ☐ Hayır
- 11- Orman suçlarının işleniş sebebi sizce nedir?
☐ Gelir yetersizliği
☐ Odun hammaddesine olan ihtiyaç
☐ Suç olduğunu bilmemekten
☐ Cezaların caydırıcılığın az olması
☐ Orman idaresi ile uyumsuzluktan
☐ İstemeyerek (yangın gibi taksir ile orman suçu işlenmesi) Diğer.....
- 12- Orman mülkiyetinin devlete ait değil de özel şahıslara ait olması, sizce orman suçlarının azalmasında ve ormanların korunmasında fark yaratır mıydı?
☐ Evet, kesinlikle
☐ Evet,
☐ Belki olabilir
☐ Hayır,
☐ Hayır, kesinlikle
- 13- Orman işletmesi personeli (Şef, Ormancı vs.) ile ilişkileriniz nasıldır?
☐ Çok iyi ☐ İyi ☐ Normal ☐ Kötü ☐ Çok kötü
- 14- Yakın çevrenizde Orman Kanunu'nda yer alan fillerden dolayı hüküm giyen var mıydı?
 (1'den fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)
☐ Hayır, yoktu.
☐ Evet, anne/baba veya kardeşim,
☐ Evet, amca, dayı veya dede gibi akrabalar.
☐ Evet, komşum veya arkadaşım
- 15- Hüküm giymiş kişilerin yaptıklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
☐ Çevremde bu tür kişiler yok.
☐ Yaptıklarını hatalı buluyorum, yapma nedenlerini haksız buluyorum.
☐ Yaptıklarını hatalı buluyorum, yapma nedenlerini haklı buluyorum.
☐ Yaptıklarını hatalı bulmuyorum, yapma nedenlerini haklı buluyorum.
- 16- Çevrenizde orman suçu işlemiş kişilere nasıl davranılır?
☐ Hiçbir şey olmamış gibi.
☐ İyi gözle bakılmaz, mesafeli ilişki kurulur.
☐ Aileleri ve yakın çevreleri onları kabul etmez.
☐ Tüm köy ilişkisi keser.
☐ Köyden ayrılmaya zorlanır. Diğer.....

- 1- Bir orman köylüsü olarak ormanların size sağladığı faydalar nelerdir?
(eğer 1'den fazla cevabınız varsa lütfen öncelik sırasına göre numaralandırınız)
- () Odun hammadde kaynağı (yapacak veya yakacak)
() Odun dışı orman ürünleri kaynağı (çıra, reçine, defne yaprağı, ıhlamur çiçeği, kestane gibi)
() Estetik güzellik, rekreasyonel (piknik, dinlenme alanı) kullanım
() Temiz, kaliteli hava, oksijen üretimi
() Erozyon ve sellerden korunma aracı
() Çeşitli orman işlerinde istihdam imkânı
() Hayvancılıkta kullanım

Diğer:

Aşağıdaki fikirlere katılma durumunuza göre ilgili kutucuğa (X) işareti koyunuz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Orman suçu işleyenlerin kesinlikle maddi sorunları vardır. Maddi sorunlar kişileri suçaiter					
2. Kişi ailesinin geçimini sağlamak zorundadır, bunun için yapılan her şey mubahdır					
3. Devlet ufak tefek suçları hoş görmeli, asıl büyük suçlara yönelmelidir					
4. Köyümüzde daha iyi eğitim imkânları olsaydı orman suçları daha az olurdu					
5. Orman suçlarından haksız yere ceza alan çok insan var					
6. Orman köylüsü ormanlardan uzak tutulmalıdır					
7. Devlet önce ihtiyaç ve isteklerimizi yerine getirmeli, sonra hesap sormalıdır					
8. Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyorum					
9. Ormandan bitkileri biz toplamazsak zaten çürüyecek					
10. Zaten orman içinde ya da köyde yaşıyoruz, ormanlardan faydalanmak bizim hakkımız					
11. Orman işletme Şefliğinden izin almak hem zahmetli hem zaman alıyor					
12. Bize ait araziler geçinimizi sağlamak için yeterli değildir, ormanları kullanmak zorundayız					
13. Orman kanunlarına tam uysak köyleri terk etmemiz gerekir					
14. Ormanlardan faydalanırken aileden, büyüklerimizden gördüğümüz gibi hareket ediyoruz. Yaptığımız yanlış olduğunu düşünmüyorum					
15. Köyde herkes izin almadan ormanlardan faydalanıyor, herkesin yaptığı şeyler kanunlarda suç olmamalıdır					

- 2- Köy sınırlarının bağlı olduğu orman işletmesi ile herhangi bir olay yaşadınız mı?
() Hayır () Evet; Başınızdan geçen bir olayı anlatır mısınız?

- 3- Orman suçları ile ilgili başınıza adli veya idari bir olay geldi mi?
() Hayır () Evet; Başınızdan geçen bir olayı anlatır mısınız?

Eğer yargılandıysanız sonucu ne oldu?

Cevabınız evet ise aşağıdaki soruyu cevaplayınız.

- 4- Orman Kanunu'na aykırı olan bu fiili neden işlediniz?
() İhtiyaçtan dolayı (Yakacak odun, hayvan otlatma, çit yapma gibi)
() Maddi gelir elde etmek için
() Suç olduğunu bilmiyordum
() Köyde itibar kazanmak için
Diğer

ÖZGEÇMİŞ

Musa Gümüş, ilkokul ve ortaokul eğitimini Artvin Şavşat Arpalı Köyü İlköğretim Okulu'nda tamamlamıştır. Lise öğrenimini ise Artvin'in Şavşat ilçesinde bulunan Şavşat Çok Programlı Lisesi'nde tamamlamıştır.

Önlisans eğitimini Afyonkarahisar Polis Meslek Yüksekokulu'nda alan Gümüş, lisans eğitimini Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü'nde tamamlamıştır. Halen Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ormancılık ve Çevre Bilimleri Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisi olarak akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

Polislik mesleğine 2011 yılında başlayan Musa Gümüş, sırasıyla Hatay, Tunceli, Bursa ve Gümüşhane İl Emniyet Müdürlükleri bünyesinde görev yapmıştır. Halen Kocaeli İl Emniyet Müdürlüğü kadrosunda görevine devam etmektedir.

Musa Gümüş, evli ve iki çocuk babasıdır.